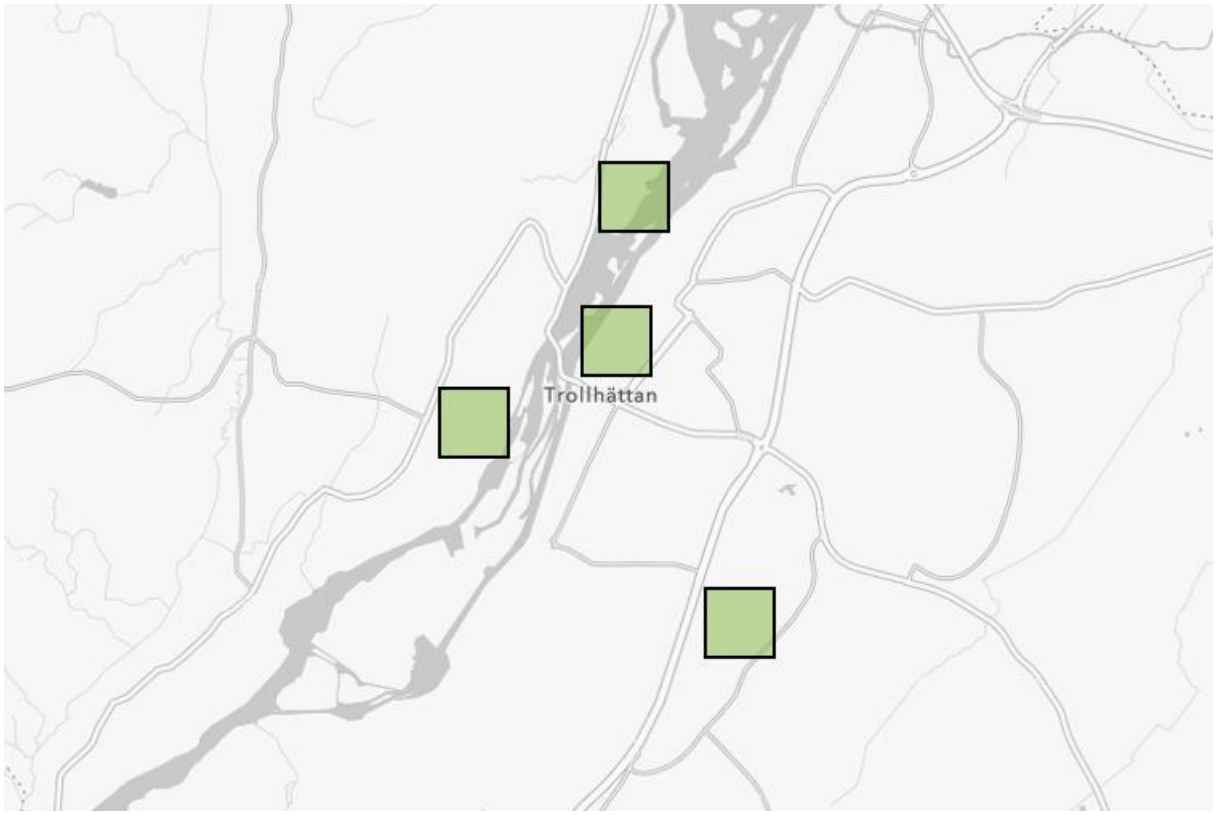

Framtidens stad

En analys av fyra olika stadsområden i Trollhättans Stad

Examensarbete inom kandidatprogrammet Affärsutveckling och entreprenörskap inom samhällsbyggnadsteknik

PALINA FRANTS
LINA WIKSTRÖM

INSTITUTIONEN FÖR ARKITEKTUR OCH SAMHÄLLSBYGGNADSTEKNIK

CHALMERS TEKNISKA HÖGSKOLA
Göteborg, Sverige 2021
www.chalmers.se

EXAMENSARBETE ACEX20

Framtidens stad

En analys av fyra olika stadsområden i Trollhättans Stad

Examensarbete inom kandidatprogrammet

Affärsutveckling och entreprenörskap inom samhällsbyggnadsteknik

PALINA FRANTS

LINA WIKSTRÖM

Institutionen för arkitektur och samhällsbyggnadsteknik
Byggnadsdesign
CHALMERS TEKNISKA HÖGSKOLA
Göteborg, Sverige 2021

Framtidens stad

En analys av fyra olika stadsområden i Trollhättans Stad

Examensarbete inom kandidatprogrammet

Affärsutveckling och entreprenörskap inom samhällsbyggnadsteknik

PALINA FRANTS

LINA WIKSTRÖM

© PALINA FRANTS & LINA WIKSTRÖM, 2021

Examensarbete ACEX20
Institutionen för arkitektur och samhällsbyggnadsteknik
Chalmers tekniska högskola 2021

Institutionen för arkitektur och samhällsbyggnadsteknik
Byggnadsdesign
Chalmers tekniska högskola
412 96 Göteborg
Telefon: 031-772 10 00

Omslag:
Omslagsbilden visualiserar studieområdenas geografiska läge. Norra markeringen visar området för Vårvik och den södra markeringen visar området för Kronogården. Markeringen längst till vänster är Strömslund och markeringen i mitten är Trollhättan Centrum.
Omslagsbild utformad av egen författare.

Institutionen för arkitektur och samhällsbyggnadsteknik
Göteborg, Sverige 2021

FÖRORD

Examensarbetet omfattar 15 högskolepoäng och har genomförts på halvfart under våren 2021. Arbetet är skrivet av Palina Frants och Lina Wikström på programmet Affärsutveckling och Entreprenörskap inom Samhällsbyggnadsteknik vid Chalmers Tekniska Högskola. Den är skriven som ett avslutande moment för vår Teknologie kandidatexamen. Utförandet avser att bidra med stödjande underlag för att öka kunskaperna om vad som krävs för att Trollhättan ska bli framtidens stad.

Vi vill rikta ett stort tack till vår handledare och examinator, Nina Ryd, vid Chalmers Tekniska Högskola. Ryd har bidragit med mycket energi, glädje och kloka råd. Med sina kunskaper och erfarenheter har hon väglett oss och varit en stor trygghet under hela arbetet.

Ytterligare ett stort tack till marknads- och kommunikationschef Katja Weyhing och projektchef Malin Nyberg vid Kraftstadens Fastigheter. De har delat med sig av idéer, kunskap och värdefull tid genom löpande dialog och en intervju om utvecklingsprojektet Vårvik.

Vidare vill vi tacka samhällsplanerare Frida Fredriksson och projektledare Susanna Wallin på Samhällsbyggnadsförvaltningen i Trollhättans Stad för ett fantastiskt mottagande. De har bidragit med statistik, bygghandlingar och ritningar inom avgränsningen för studien.

Slutligen vill vi tacka alla personer som har ställt upp vid enkätundersökningen och de som har intervjuats. Era åsikter har varit avgörande för studien.

Återigen, ett stort tack till alla inblandade!

Göteborg, juni 2021

Palina Frants & Lina Wikström

Framtidens stad

En analys av fyra olika stadsområden i Trollhättans Stad

Examensarbete inom kandidatprogrammet
Affärsutveckling och entreprenörskap inom samhällsbyggnadsteknik

PALINA FRANTS

LINA WIKSTRÖM

Institutionen för arkitektur och samhällsbyggnadsteknik
Byggnadsdesign
Chalmers tekniska högskola

SAMMANFATTNING

År 2030 har Trollhättan ambitionen att bli 70 000 invånare. Om visionen ska bli verklighet måste stadens kvaliteter mätas med konkurrensen från andra attraktiva städer. Examensarbetet syftar till att undersöka Trollhättans stadsbild, samt identifiera stadskvaliteter och avsaknad i olika typer av bostadsområden. Vidare avser rapporten att undersöka vad som gör en stadsdel attraktiv för unga vuxna och stadsbildens betydelse för att de ska stanna i Trollhättan eller flytta dit.

Studien baseras på en kvantitativ- och kvalitativ forskningsstrategi som antar formen av en flerfallstudie. För att ta reda på vad unga vuxna anser attraktivt när de väljer bostadsområde publicerades en enkät och intervjuer utfördes med representanter från Trollhättan. Vidare gjordes en innehållsanalys för att studera hur områdena marknadsförs av mäklare. Till sist gjordes en observation av stadsdelarnas fysiska miljö för att se vilka faktorer som enligt teorin bidrar till attraktivitet i områdena.

Resultatet visar att alla stadsdelar har olika typer av bebyggelsekaraktär, vilket medför en specifik målgrupp och olika typer av kvaliteter. För att locka fler unga vuxna visar helhetsintrycket på att det är viktigt att marknadsföra Trollhättan på ett sätt som visar att staden är öppen för möjligheter i form av högskolestudier, pendlingsmöjligheter och är karriärmässigt hållbart. Även belysa vikten av att det är prisvärt i förhållande till läget med närhet till vatten, grönområden och eventuellt Göteborg. Däremot finns det en del som väljer att flytta på grund av stadens begränsade utbud av aktiviteter och verksamheter som är mer lämpat för familjelivet. Det beror på att det finns ett behov bland unga vuxna att interagera med människor på olika sätt. Avslutningsvis visar studien på att stadsbilden och dess rykte är nästintill avgörande för vart unga vuxna slutligen väljer att bosätta sig.

Sammantaget finns det potential för Trollhättan att bli en av framtidens mest eftertraktade städer, men det krävs vissa förbättringsåtgärder. Studien avser att bidra med stödjande underlag för att öka kunskaperna om vad som krävs för att bli framtidens stad.

Nyckelord: attraktivitet, bebyggelsekaraktär, framtidens stad, Kronogården, stadsbilden, stadskvaliteter, stadsutveckling, Strömslund, Trollhättan, Vårvik

Future city

An analysis of four suburbs in the city of Trollhättan

Degree Project in the bachelor's program
Business Development and Entrepreneurship

PALINA FRANTS

LINA WIKSTRÖM

Department of Architecture and Civil Engineering
Building Design
Chalmers University of Technology

ABSTRACT

By the year of 2030, Trollhättan has the ambition to become 70,000 inhabitants. If the vision is to become a reality, the city's qualities must be measured by competition from other attractive cities. The degree project aims to investigate Trollhättan's cityscape, as well as identify city qualities and lack in different types of residential areas. Furthermore, the report intends to examine what makes a district attractive to young adults and the importance of the cityscape for them to stay in Trollhättan or move there.

The study is based on a quantitative and qualitative research strategy that takes the form of a multiple-case study. To find out what young adults find attractive when choosing a residential area, a survey has published, and interviews were conducted with representatives from Trollhättan. Furthermore, a content analysis was made to study how the areas are marketed by estate agents. Finally, an observation was made of the districts' physical environment to see which factors, according to the theory contribute to attractiveness in the areas.

The results show that all districts have different types of building character, which entails a specific target group and different types of qualities. To attract younger adults, the overall impression shows that it is important to market Trollhättan in a way that shows that the city is open to opportunities in the form of university studies, commuting opportunities and is career sustainable. Also highlight the importance that it is affordable in relation to the location with proximity to water, green areas, and eventual Gothenburg. However, there are some who choose to move due to the city's limited range of activities and businesses that are more suitable for family life. This is because there is a need among young adults to interact with people in different ways. In conclusion, the study shows that the cityscape and its reputation are almost decisive for where young adults finally choose to settle.

Overall, there is a potential for Trollhättan to become one of the most sought-after cities of the future, but some improvement measures are required. The study intends to provide a supportive basis to increase knowledge of what is required to become the city of the future.

Keywords: attractiveness, building character, city qualities, cityscape, future city, Kronogården, Strömslund, Trollhättan, urban development, Vårvik

INNEHÅLL

1 INLEDNING ... 1
1.1 Bakgrund ... 1
1.2 Syfte ... 1
1.3 Avgränsning ... 1
1.4 Frågeställningar ... 1
2 KUNSKAPSÖVERSIKT ... 2
3 METOD ... 4
3.1 Utgångspunkt ... 4
3.2 Kvalitativ metod ... 4
3.2.1 GIS ... 4
3.2.2 Intervju ... 4
3.3 Kvantitativ metod ... 5
3.3.1 Innehållsanalys ... 5
3.3.2 Enkät ... 6
3.3.3 Observation ... 6
3.4 Kvalitetssäkring ... 7
3.4.1 Validitet ... 7
3.4.2 Reliabilitet ... 7
3.4.3 Aktualitet ... 7
4 RESULTAT ... 8
4.1 Beskrivning av stadsdelarna ... 8
4.1.1 Trollhättan Centrum ... 8
4.1.2 Kronogården ... 12
4.1.3 Strömslund ... 16
4.1.4 Vårvik ... 20
4.2 Varför bor unga vuxna i Trollhättan? ... 21
4.3 Respondenterna om stadsdelarna ... 22
4.3.1 Trollhättan Centrum ... 23
4.3.2 Kronogården ... 26
4.3.3 Strömslund ... 28
4.3.4 Vårvik ... 30
5 ANALYS ... 31
5.1 Bebyggelsekaraktär ... 31
5.2 Stadskvaliteter ... 32
6 DISKUSSION ... 35
7 SLUTSATS ... 38

REFERENSER.....
BILAGA 1 TRANSKRIBERAD INTERVJU MED RESPONDENT 1.....
BILAGA 2 TRANSKRIBERAD INTERVJU MED RESPONDENT 2.....
BILAGA 3 TRANSKRIBERAD INTERVJU MED RESPONDENT 3.....
BILAGA 4 TRANSKRIBERAD INTERVJU MED RESPONDENT 4.....
BILAGA 5 INTERVJU MED MALIN NYBERG .....
BILAGA 6 OBSERVATIONSPROTOKOLL.....
BILAGA 7 FOTON PÅ STADSDELARNA.....

1 INLEDNING

Kraftstaden Fastigheter - ett kommunägt fastighetsbolag i Trollhättan - skriver på sin hemsida att Trollhättans Stad är en av framtidens mest eftertraktade städer. Detta stärks av Fastighetsnytt som i en artikel nämner att Trollhättan är en av åtta städer som kommer att få ett uppsving. Fler människor förväntas vilja flytta dit, vilket medföljer att fastighetspriserna också kommer att öka (Nordlander, 2020). Bilden av att Trollhättan är en "tråkig småstad" har successivt börjat förändras och det finns en stark önskan bland unga att bo i mindre städer, tack vare stadens framåtanda och driv (Nordlander, 2020; Åkesson Bengtsson, 2020).

1.1 Bakgrund

Frågeställningarna för examensarbetet är framtagna för att visa en nyanserad bild av stadsutvecklingen i Trollhättan. Genom att ta reda på varför vissa stadsdelar är mer populära än andra, samt varför de uppfattas som mer eller mindre stadsmässiga kan områdenas kvaliteter och avsaknad belysas. Områdena som valts representerar skilda ideal från olika tider om vad en stad kan vara och för att de har specifika karaktärer. Det är av betydelse för att skapa attraktiva bostadsområden som lockar unga vuxna och uppnår Trollhättans målsättning att bli 70 000 invånare år 2030 (Trollhättans Stad, u.å.).

1.2 Syfte

Examensarbetet syftar till att undersöka Trollhättans stadsbild, samt identifiera stadskvaliteter och brister i olika typer av bostadsområden. Vidare avser rapporten att undersöka vad som gör en stadsdel attraktiv för unga vuxna och stadsbildens betydelse för att de ska stanna i Trollhättan eller vilja flytta dit.

1.3 Avgränsningar

Rapporten baseras på en analys av fyra olika typer av stadsrum: En miljonprogramsförort, ett centrum, ett villaområde och ett område mitt under en byggprocess. Bostadsområdena som berörs är Trollhättan Centrum, Kronogården, Strömslund och utvecklingsprojektet Vårvik. Därmed är studien begränsad till Trollhättan. En avgränsning har även gjorts till att studera unga vuxna mellan 18–30 år och deras uppfattning av staden.

1.4 Frågeställningar

- Vilken byggd miljö och socioekonomisk status är karakteristisk i Kronogården, Strömslund, Trollhättan Centrum och Vårvik?
- Vad är det som gör att unga vuxna väljer att flytta till Trollhättan och varför väljer unga vuxna att stanna kvar i Trollhättan idag?
- Vad har stadsbilden för betydelse för att unga vuxna ska vilja bo där?

2 KUNSKAPSÖVERSIKT

För att besvara rapportens syfte behövs ökade kunskaper om förhållandet mellan stadsutveckling och attraktivitet. Vid en analys av ett områdes läge eller andra egenskaper i ett stadsrum förekommer en mängd tänkbara faktorer. För praktisk relevans kommer studien bland annat att utgå från Spacescapes rapport *Värderings av stadskvaliteter* (2011) som innefattar stadskvaliteter som påverkar betalningsviljan. Åtta faktorer tillämpas:

1. *Närhet till centrum.* Gångavstånd till centrum ska vara inom en kilometer.
2. *Närhet till spårstation.* Det förekommer en kritisk gräns på 500 meter till närmaste busshållplats eller tågstation.
3. *Tillgång till gång- och gatunätet.* Desto mer integrerade gator och gångstråk desto högre bostadspriser.
4. *Tillgång till urbana verksamheter.* Ett utbud av restauranger, affärer för sällanköp och kulturverksamheter inom en kilometers gångavstånd.
5. *Tillgång till parker och grönområden.* Kvadratmeter parkyta inom en kilometers promenadavstånd.
6. *Närhet till vatten.* Gångavstånd inom en kilometer till vattenområde större än fem hektar.
7. *Kvartersform.* Grad av slutenhet samt andel utåtvända entréer mot gata i kvarteret.
8. *Socioekonomiskt index.* Sysselsättningsgrad och inkomst. Denna variabel går inte att förändra genom nyproduktion eller annan stadsförnyelse. Dock finns variabeln med för att visa hushållens socioekonomiska villkor inom ett område eftersom det påverkar prisnivån.

Ytterligare 12 stadskvaliteter studeras. Detta är Jan Gehls 12 olika stadskvaliteter som Gehls anser måste uppfyllas för att lyckas med det sociala offentliga rummet (Gehl, 2011). Till skillnad från de åtta stadskvaliteter från Spacescape där påverkan på bostadspriset ligger i fokus, behandlar Gehls kvaliteter snarare människans fysiska upplevelse av stadsrummet. Gehls stadskvaliteter kan också paketeras i kategorier, där kriterium 1–3 fokuserar på människans skydd, 4–9 på komfort och 10–12 på njutning. En förklaring till dessa 12 kvaliteter redovisas enligt följande:

1. *Skydd mot trafik och olyckor*. Fotgängare ska känna sig säkra, därför är det viktigt att stadsrummet eliminerar rädsla för trafik genom olika hinder.
2. *Skydd mot kriminalitet och våld*. Det kräver rörelse i allmänna områden med bra sikt och belysning över och på gatorna, samt verksamma funktioner både dag och nattetid.
3. *Skydd mot obehagliga sinnesintryck*. Det handlar om huruvida väder i form av vind, regn eller snö, värme eller kyla, föroreningar, damm och buller tas hänsyn till.
4. *Möjligheter att gå*. Det ska finnas rum för promenader, vilket förutsätter få hinder och stora ytor tillgängligt för alla.
5. *Möjligheter att stå/stanna*. Områdena ska vara attraktiva befinna sig i, samt att det är lämpligt att stanna och stå på den aktuella platsen.

6. *Möjligheter att sitta*. Det ska finnas platser eller bänkar att sitta på som i sin tur ska innebära fördelar som exempelvis möjligheten att sitta i solen, med utsikt eller för att vila.

7. *Möjligheter att se*. Bra sikt, intressanta vyer och belyst när det är mörkt.

8. *Möjligheter att prata/höra*. Låga ljudnivåer och gatumöbler som lockar till att samlas och umgås.

9. *Möjligheter till aktivitet*. Inbjudande för kreativitet, fysisk aktivitet, motion och lek under dag- och kvällstid både under sommar- och vinterhalvåret.

10. *Skala i byggnader och utrymmen utformade anpassade till mänsklig dimensionering*. Byggnader och utrymmen ska vara utformad till mänsklig skala.

11. *Möjlighet att njuta av positiva klimataspekter*. Att kunna vara i solen eller skuggan, samt ha möjlighet att värma sig alternativ svalka sig.

12. *Positiva sinnesupplevelser av det estetiska utformandet hos byggnader och utrymmen*. Byggnader och utrymmen ska ha en behaglig design av bra material. Det kan också innefatta fina utsikter, grönska eller vattenkonst.

Faktorerna som Jan Gehl och Spacescape benämner som stadskvaliteter och som beskrivs ovan, ligger till grund för enkäten, observationen och intervjuerna i studien. Sammantaget beskriver Spacescapes åtta kvaliteter staden utifrån olika funktioner, medan Gehls tolv punkter mäter kvaliteten i det upplevda stadsrummet.

3 METOD

I avsnittet följer en beskrivning av arbetsgången, samt en kvalitetssäkring för att fastställa att metoden är kvalificerad för den undersökning som bedrivs.

3.1 Utgångspunkt

För att besvara frågeställningarna tillämpades en fallstudie över Trollhättan Centrum, Kronogården, Strömslund och Vårvik i Trollhättan. Statistiska data om områdena samlades in från Statistiska centralbyrån (SCB) med hjälp av analysverktyget ArcGIS Online. Vidare har bygghandlingar och ritningar som berör områdena för studien tillämpats. En innehållsanalys på Hemnet har även gjorts för att ta reda på hur bostadsområdena marknadsförs av mäklare och vad som belyses i annonserna som attraktivt. Ytterligare, har underlag samlats in genom enkäter och intervjuer med personer som köpt eller hyr en bostad i Trollhättan. Detta för att samla in sakuppgifter men också för att reda på vad målgruppen anser attraktivt i de olika stadsdelarna. Information har även kompletterats i samverkan med kompetenta inom ämnet, bland annat representanter från fastighetsbolaget Kraftstadens Fastigheter och Samhällsbyggnadsförvaltningen på Trollhättans Stad. Det praktiska utförandet innefattar studieresor. Dessa resor har gjorts till Trollhättan Centrum, Kronogården och Strömslund men inte Vårvik, eftersom bostadsområdet inte är färdigt. Detta har gjorts för att uppleva stadsrummet och studera byggnaderna i respektive område. Ett observationsprotokoll har därtill uppförts för att själva utforska vilka faktorer som enligt teorin bidrar till attraktivitet.

3.2 Kvalitativ metod

Arbetet är uppbyggt av kvalitativa metoder. Primärdata består bland annat av intervjuer som kompletterar enkätundersökningen, men även av sekundärdata hämtad från GIS. Den kvalitativa metoden vad gäller intervjuerna innebär att tydliga frågor ställs med innehållsrika svar (Bell & Bryman, 2017). Intervjuer är därmed passande för att höra målgruppen för studien. Det är betydelsefullt att nyttja flera respondenter, främst för att få en inblick i flera individers tankar och erfarenheter av stadsdelarna. Därtill deras syn på områdenas kvaliteter och avsaknad för att studera hur fler unga vuxna kan lockas till Trollhättan.

3.2.1 GIS

Största delen av den statistiska data som använts i resultatet kommer från SCB:s demografiska statistikområden (DeSO) och finns tillgängligt i referenssystemet Sweref 99™. Formatet är Geopackage som öppnades i programmet ArcGIS Online och är framtaget av ESRI. Metoden innebar att olika lager sattes ut i områdena för fallstudierna för att framställa kvantitativa data om de socioekonomiska förhållandena. Referenstiden för siffrorna var 2019–2020 och kompletterades även med uppgifter från samhällsplanerare Frida Fredriksson på Samhällsbyggnadsförvaltningen på Trollhättans Stad som vidarebefordrat information från SCB:s databas. Med underlaget har diagram och figurer skapats för att underlätta presentationen av data. Med hjälp av GIS kartverktyg har därtill digitala illustrationer gjorts över områdenas kvartersstruktur, vilket ger en intressant bild av hur stadsdelarna är uppbyggda.

3.2.2 Intervju

De semistrukturerade intervjuerna utgörs av fyra respondenter, se Bilaga 1, 2, 3 och 4. Intervjuerna utfördes för att få en skildring om deras upplevelser av Trollhättan Centrum, Kronogården, Strömslund och Vårvik. Respondenterna har antingen bott eller bor i något av områdena i många år och är fortsatt bosatta i Trollhättan av olika anledningar. Därför anses de ha stor kännedom om stadsdelarna och utgör lämpliga kandidater för att ta reda på vad som gör dessa områden attraktivt utifrån målgruppens perspektiv.

Under intervjun har en intervjumall med teman på frågor använts, men dessa har delvis frångåtts för att anpassa samtalet till respondenterna och deras intressen. Därtill har respondenterna inte delgetts intervjufrågorna före intervjun, men de har tidigare blivit införstådda på studiens ämne och den beräknade tidslängden för samtalet. Metoden gav upphov till en större frihet för respondenten, då tydliga strukturerade svar inte söktes. Genomförandet tog cirka 30 minuter per intervju och utfördes via Zoom eller Microsoft Teams under vecka elva. När intervjuerna genomförts, transkriberades dem och materialet lästes om flera gånger för att tematisera det som sades. Slutligen skrevs en sammanfattning av det aktuella innehållet som framfördes under intervjuerna.

Kvalitativa intervjuer har varit fördelaktigt med hänsyn till mer beskrivande svar i jämförelse med enkäten. Respondenterna har under intervjutillfällena fått möjlighet att dela med sig av sina åsikter som underlag till resultatet. En nackdel som förelåg när intervjupersoner skulle kontaktas inför intervjuerna, var att det enbart var 13 personer i målgruppen 18–30 år som delgav intresseanmälningar i form av e-post eller telefonnummer. Till skillnad från den totala andelen anmälningar som uppgick till 147 personer. På grund av otillgänglighet eller nekande till deltagande när målgruppen tillfrågades, resulterade det till fyra personer inom tidsramen för intervjuerna. En person av dessa fyra tillhör inte målgruppen, då personen är 32 år gammal.

Ytterligare en intervju gjordes för att komplettera beskrivningen om Vårvik som var ofullständig i förhållande till de övriga stadsdelarna. På grund av att Vårvik inte är färdigt[1] var en innehållsanalys och observation inte genomförbart. Därför gjorde en intervju med projektchef Malin Nyberg på Vårvik för att undersöka vem Vårvik kommer att passa för, prisbilden på bostäderna, samt vilka faktorer som gör stadsdelen attraktiv. Även denna intervju var semistrukturerad, däremot fick Nyberg majoriteten av frågorna i förväg. Detta gav upphov till att hon kunde vara så förberedd som möjligt med utrymme att kontrollera information inför intervjun. Avsikten var att söka konkreta och informationsrika svar för att få en tydlig bild om Vårvik. Genomförandet tog cirka 30 minuter och utfördes via Microsoft Teams den 17 maj 2021. Under intervjun togs anteckningar som korrigerades för att säkerställa läsbarheten, se Bilaga 5.

Etiska aspekter

Intervjuerna med respondent 1, 2, 3 och 4 spelades in och har transkriberats under samtycke. Vid publicering och offentliggörande av examensarbetet kan inte anonymitet garanteras. Hänsyn tas dock till hur intervjupersonerna önskar att deras uppgifter ska återges. Materialet hanteras i den mån att personerna inte kan identifieras av läsaren. Varken för-/efternamn eller kön kommer att presenteras. Respondenterna har informerats om att intervjuerna varit ett frivilligt deltagande och att intervjun kunde avbrytas när som önskas.

3.3 Kvantitativ metod

En kvantitativ metod har nyttjats i form av en enkätundersökning med syftet att samla många svar för att få ett statistiskt underlag av kvaliteterna i Trollhättan. Utöver detta har en innehållsanalys skapats för att betona vad som anses som attraktivt i respektive studieområde, samt en observation för att få en egen uppfattning om den fysiska miljön i områdena.

3.3.1 Innehållsanalys

Bostadsannonser på Hemnet har systematiskt granskats för att kvantifiera och likställa nyckelord. Genom att samla beskrivningar har ett ordmoln för Trollhättan Centrum,

[1] Anledningen till att Vårvik valdes var för att lyfta framtidsperspektivet gällande stadsutvecklingen i Trollhättan.

Kronogården och Strömslund skapats för att illustrera en sammanfattning av beskrivningarna om respektive område enligt mäklare. De texter som granskades var sammanlagt 111 olika annonser på Hemnet, varav 55 avgränsas till Centrala Staden-Tingvalla, 44 från området Kronogården-Lextorp och 12 från Torsred-Strömslund. Anledningen till att dessa valdes var för att de områdena avgränsas närmast till fallstudierna. Mäklare beskriver området och vad som finns där, därav är textinnehållet relevant för att studera vilka kvaliteter som säljs in för respektive bostadsområde. Målet med innehållsanalysen var att understryka det som anses attraktivt i områdena, vilket gör analysen till en lämplig metod. Genom att använda denna granskades materialet utifrån återkommande teman såsom läget, bostädernas egenskaper och områdets status. Även bostädernas utgångspris och bostadsstorlek i rum och kök (ROK) noterades som underlag för beskrivningarna av bebyggelsen och områdena.

3.3.2 Enkät

För att ta reda på vad invånarna i Trollhättan tycker utgör en attraktiv boendemiljö gjordes en enkät med syftet att samla in många svar. Enkäten tilldelades i fem olika grupper på Facebook med anknytning till staden.[2] Till enkäten bifogas även en ingress som informerar och förklarar enkätens syfte och poängterar även att den är anonym. I enkäten användes fem helt slutna frågor, fyra slutna frågor med möjlighet att lägga till en kommentar och en helt öppen fråga. Som avslutning kunde de svarande lämna sina uppgifter, liksom en intresseanmälan för en intervju. Enkäten publicerades 15 februari och gavs fram till första mars att besvaras. Två veckor ansågs som en rimlig tid med hänsyn till att många inlägg försvinner från flödet efter ett par dagar, men också för att ge personerna utrymme att besvara enkäten inom några dagar. Totalt besvarades 399 enkäter, vilka sammanställdes i ett Excel-dokument. Efter sammanställningen skapades diagram som kunde analyseras för att se hur de boende skiljde sig åt i de olika frågorna. Svaren sorterades utifrån deras ålder och i vilket område de är bosatta i för att jämföras med varandra. En nackdel som förelåg i samband med detta är endast 20 % av respondenter var i åldersgruppen 18–30 år. Utfallet resulterade i data från 81 respondenter, vilket är betydligt mindre än den totala andelen svarande. Anledningen till att ett målstyrt urval av åldersgruppen gjordes i efterhand beror på att studien avgränsats ytterligare under arbetsgången.

Etiska aspekter

När enkäterna publicerades i Facebookgrupperna informeras personerna i inlägget om att enkäten är ett frivilligt- och anonymt deltagande. De informerades också om varifrån enkäten kommer, syftet med undersökningen och vad svaren används till.

3.3.3 Observation

För att skapa egen uppfattning av den fysiska miljön i respektive studieområde gjordes observationer. Dessa utgick från en observationsmall som har skapats utifrån Spacescapes och Jan Gehls olika stadskvaliteter, se Bilaga 6. Nackdelen med metoden är att egna observationer har gjorts, därav speglas protokollet indirekt av personliga uppfattningar. Syftet är dock att enbart beskriva den fysiska miljön utan egna värderingar. Observationen gjordes bland annat genom att besöka platserna två gånger, vilket kompletterades med observationer över områdena via Google Maps för att inte missa objekt.

[2] Facebookgrupperna är (1) Trollhättan i våra hjärtan, (2) Trollhättan Förr & Nu, (3) Hallå Trollhättan, (4) Det händer i Trollhättan och (5) Strömslundsgruppen.

3.4 Kvalitetssäkring

Kvalitetsbegreppen reliabilitet och validitet är två väsentliga kriterier när kvaliteten i studien ska bedömas, därmed kommer dessa lyftas under avsnittet. Vidare bedöms även att aktualitet finns kopplat till ämnet.

3.4.1 Validitet

Eftersom syftet bland annat är att undersöka bostadsområdena Trollhättan Centrum, Kronogården och Strömslund är det relevant att studera hur områdena marknadsförs vid försäljning. För att höja validiteten skulle lika antalet säljannonser för respektive område varit fördelaktigt, men vid tidpunkten för granskningen av bostadsannonserna avviker framför allt andelen försäljning i Strömslund som uppgick till 12 bostäder i jämförelse med centrums 55. Validiteten anses dock ändå hög eftersom innehållsanalysen kompletteras med en enkät och intervjuer med boende i områdena.

3.4.2 Reliabilitet

Enkätens och intervjuernas respondenter är personer som bor i Trollhättan. Detta förutsätter att de är väl orienterade i staden och därmed föreligger tillförlitlighet. Detsamma gäller sekundärdata som främst kommer från SCB vilka tilldelar statistik i bland annat forskningssyfte. Även bygghandlingar som uppförts vid bostadsprojekt har delgetts av Samhällsbyggnadsförvaltningen på Trollhättans Stad. För att höja reliabiliteten i undersökningen användes triangulering, då fallstudien av respektive område har setts ur olika perspektiv. Detta har gjorts med en enkät, intervjuer och innehållsanalysen, vilket är primärdata som kan jämföras med varandra och ger liknande resultat. Därmed ökar trovärdigheten för studien. Innehållsanalysen har dock tolkats utifrån skriven text och som kan vara svår att kontrollera, eftersom annonserna försvinner vid försäljning. En annan faktor som kan påverka tillförlitligheten är observationen som grundas utifrån egen tolkning, vilket innebär att vissa objekt kan missats. Samtidigt har två fysiska observationer utförts, samt en från Google Maps. På så sätt har olika informationskällor minskat risken för fel.

3.4.3 Aktualitet

Centrumutvecklare Marcus Pallvid och samhällsplanerare Frida Fredriksson från Samhällsbyggnadsförvaltningen på Trollhättans Stad är utomstående aktörer som vid publiceringen av enkäten har sökt kontakt. De har uttryckt intresse för studien och önskar att ta del av resultat eftersom de är verksamma inom just denna typ av frågor. Detta påvisar aktualitet i den mån att det som studeras är relevant för viktiga samhällsaktörer.

4 RESULTAT

I avsnittet presenteras empirin som framkommit vid studierna av respektive bostadsområde som undersökningen avgränsar till. Avsnittet är uppdelat i tre olika delar och som inleds med en beskrivning av stadsdelarna, följt av enkätsvaren där unga vuxna uttryckt varför de bor i Trollhättan. Vidare lyfts data från enkäten om vilka stadskvaliteter som finns i de olika områdena, men även vilka kvaliteter som unga vuxna skulle prioritera om de skulle flytta. Slutligen redovisas erfarenheter och tankar som respondenterna från intervjun delgett, således är det inte vedertagna fakta men ett intressant inslag som ger uttryck för vad unga vuxna efterfrågar.

4.1 Beskrivning av stadsdelarna

I avsnittet följer en beskrivning av Trollhättan Centrum, Kronogården, Strömslund och Vårvik utifrån byggd miljö och socioekonomisk status.

4.1.1 Trollhättan Centrum

Figur 4.1 Bebyggelsestrukturen i Trollhättan Centrum.

Kvartersstaden

Stadsbyggnaden i Trollhättan Centrum domineras av idealet om kvartersstaden. Statsformen skapar attraktivitet och betraktas som väl fungerande och är stadsmässigt hållbart (Edholm & Sjöstedt, 2014). Detta syns på bostadsmarknaden, även om detta beror på andra saker än enbart stadstyp. Vid analyser av bostadsannonser på Hemnet i centrala Trollhättan uppmärksammas främst läget, mer specifikt närheten till resecentrum, högskolan och centrum, se Figur 4.2.

Figur 4.2 Ordmoln skapad utifrån beskrivningarna i bostadsannonserna inom området Centrala Staden-Tingvalla. Molnet utgörs av 55 annonser publicerade på Hemnet från perioden 2021-01-22 till 2021-05-04.

Trots fördelarna med kvartersstad och planens goda intentioner, stämmer det inte alltid överens med verkligheten. Trollhättan Centrum har på flera håll en typisk kvartersstruktur, vilket är ett viktigt verktyg för att skapa förutsättningar. Däremot har den inte uppbringat ett intensivt stadsliv. Utvecklingen av centrum har under de senaste åren gått mot så kallade "centrumdöden" och unga vuxna beskriver Kungsgatan[3] som grå och tråkig (Olsson, 2020); Gustafsson, 2018).

[3] Huvudstråket genom centrum i form av en trädallé, se Bilaga 7.

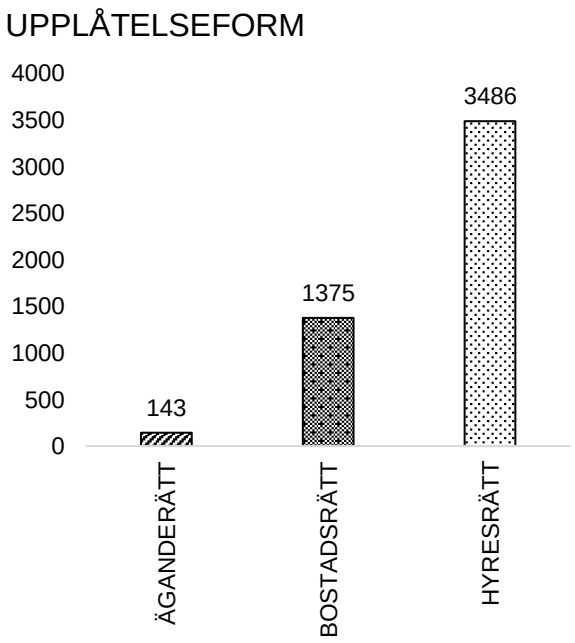

Figur 4.3 Befolkning efter upplåtelseform i Trollhättan Centrum år 2020.

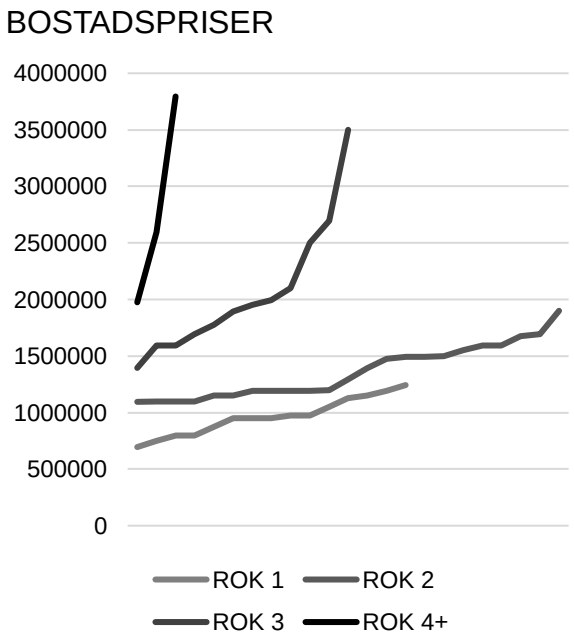

Figur 4.4 Utgångspriset på Hemnet i Centrala Staden-Tingvalla från perioden 2021-01-22 till 2021-05-04 baserat på 55 bostadsannonser.

Plats i staden

Området är beläget i stadsdelens centrum med tillgång till det flesta av stadens faciliteter såsom näringsidkare, kommunal service och kollektivtrafik. Främst utmärkande är förbindelsen från Trollhättan Centrum till centrala Göteborg som motsvarar en restid på cirka 39 minuter med tåg (https://www.vasttrafik.se/).

Bebyggelsekaraktär

Trollhättan Centrum är byggd mellan 1940–1960, men togs i grund av lantmätaren G.G. Skårman på slutet av 1800-talet när Trollhättan enbart var ett industrisamhälle utan stadsrättigheter (Trollhättans Stad, 2014; Johansson, 1987). Idag finns det både välbevarade exempel i stadsdelen och byggnader som renoverats gradvis, men präglas övervägande av funktionalism (Trollhättans Stad, 2014). Bebyggelsen består av tre till fem våningar höga flerbostadshus som bildar tydliga gaturum och sträcker sig mellan 1–3 ROK, se Figur 4.5. Husen är utförda med släta, odekorerade fasader i antingen puts eller tegel, vilket var utmärkande för tidsperioden. Upplåtelseformen i området består övervägande av hyresrätter, se Figur 4.3.

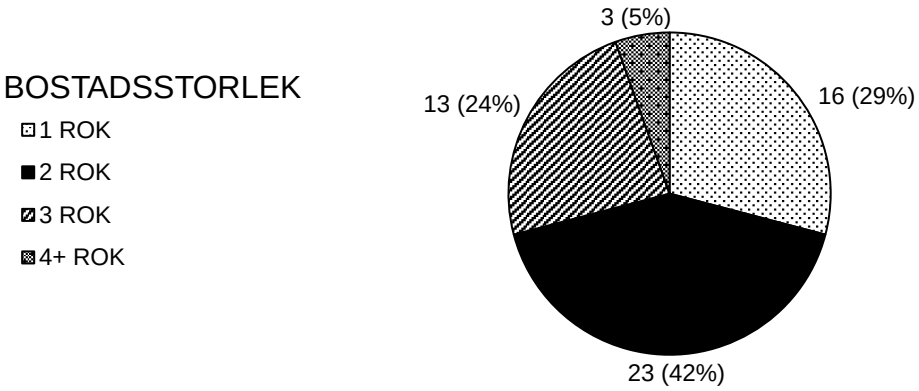

Figur 4.5 Bostäderna utifrån bostadsstorlekar som har varit till försäljning i Centrala Staden-Tingvalla. på Hemnet från perioden 2021-01-22 till 2021-05-04 baserat på 55 annonser.

Demografi

I Trollhättan Centrum bor ungefär 6 300 personer (F. Fredriksson, personlig kommunikation, 9 mars, 2021). Befolkningsstatistiken följer i mångt och mycket siffrorna för hela Trollhättans kommun, se Figur 4.6; 4.7 och 4.8. Åldersfördelningen avviker däremot från Trollhättan där åldrarna är mer blandad. Idag är centrum populärt och lockar främst ensamhushåll så som unga vuxna och pensionärer, vilket beror på majoriteten mindre lägenheter. Medelinkomsten är 442 030 kronor per år och beräknas utifrån hushållen 20 år och äldre med en förvärvsinkomst (a.a).

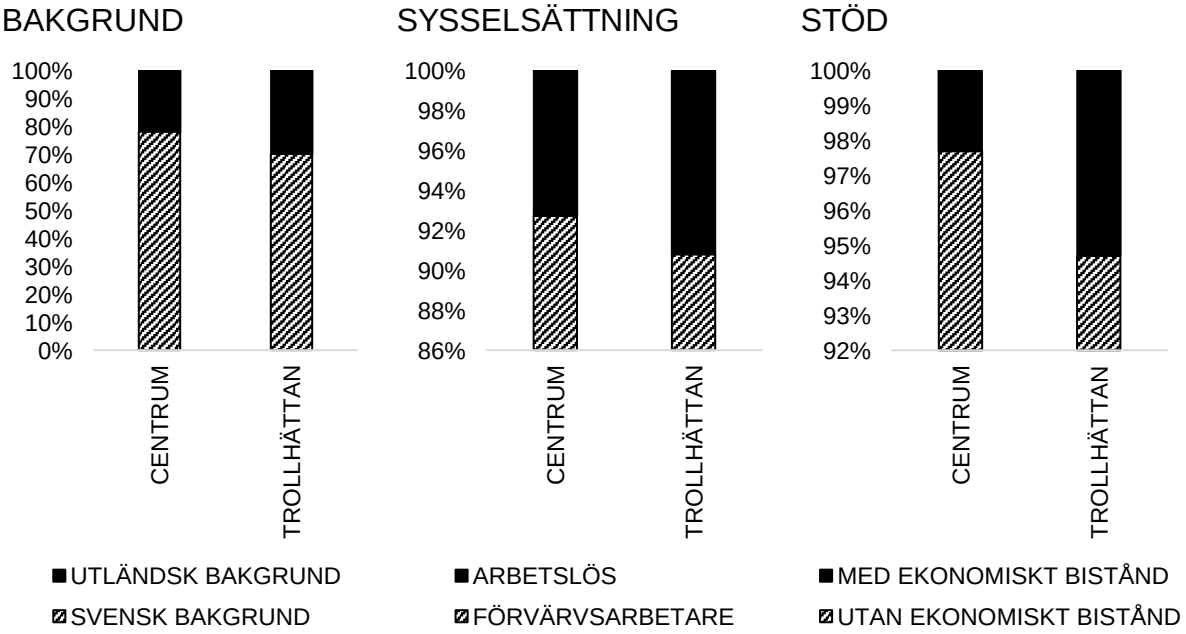

Figur 4.6 Andelen personer med utländsk respektive svensk bakgrund i Trollhättan Centrum år 2019.

Figur 4.7 Andelen av åldersklassen 18–64 år som är utanför ordinarie arbetsmarknad, det vill säga öppet arbetslösa och personer med aktivitetsstöd i Trollhättan Centrum år 2019.

Figur 4.8 Andelen hushåll med ekonomiskt bistånd i Trollhättan Centrum år 2019.

4.1.2 Kronogården

Miljonprogrammet

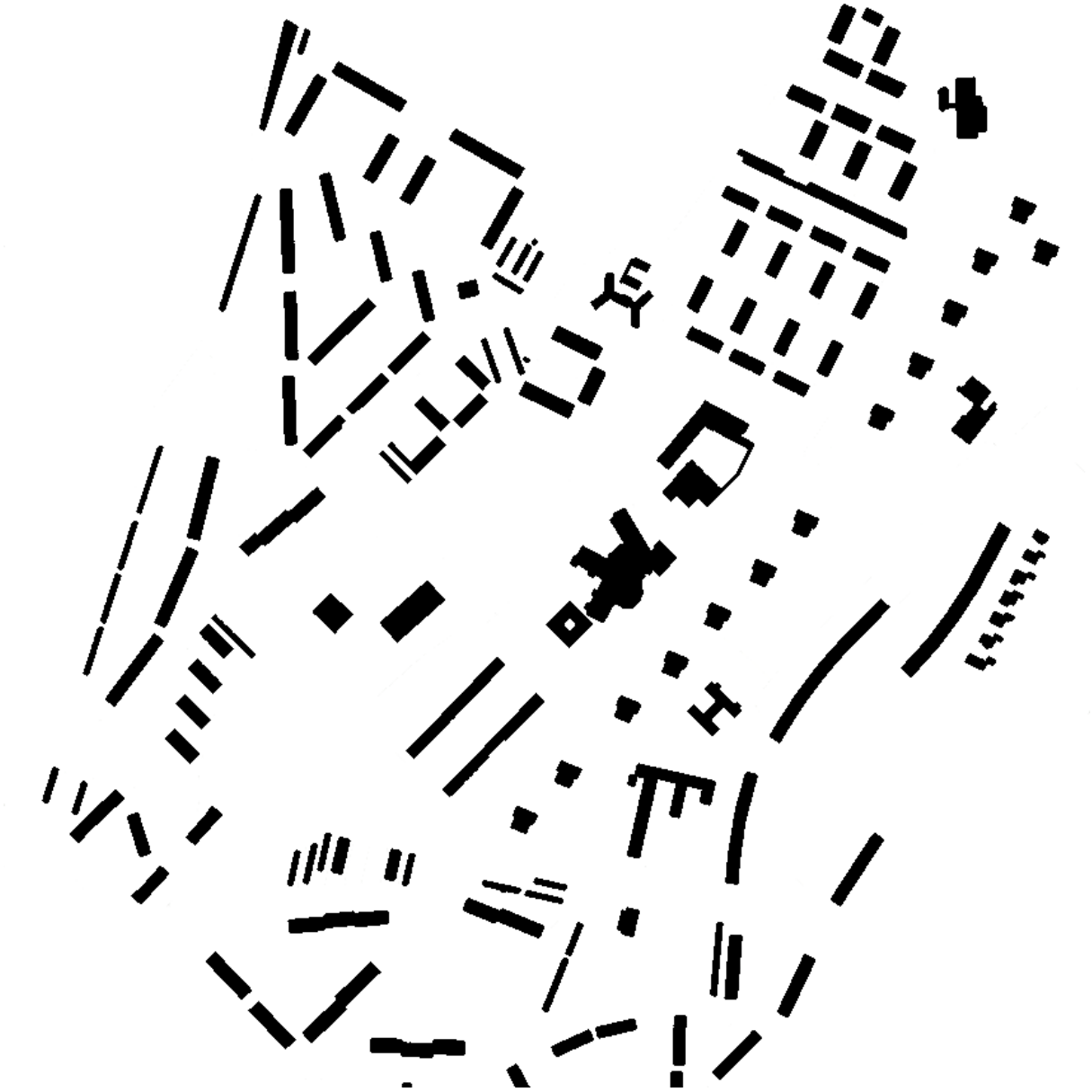

Figur 4.9 Bebyggelsestrukturen i Kronogården.

Miljonprogrammet på Kronogården uppfördes i ambition av arkitekten Thorvald Struve för att hantera bostadsbristen under 1960-talet (Johansson, 1987). Bostadsproduktion underlättades med finansiering av statliga lån och blev senare startskottet för allmännyttiga bostadsbolag som hade till uppgift att säkerställa en god bostad åt alla. En omständighet som påverkade planeringen av det nya området var rationalisering av byggandet (Trollhättans Stad, 2014). För att få en god ekonomi i produktionen var det viktigt att uppnå stora volymer, ju fler bostäder inom samma projekt, desto lägre produktionskostnad per enhet. Mellan 1965 och 1975 byggdes i genomsnitt 650 bostäder i området per år, varav ungefär 90 % av bostäderna i området är hyresrätter, se Figur 4.11 (Trollhättans Stad, 2014; Statistiska centralbyrån, 2020). Lägenheterna uppfördes i varierande storlekar för att passa alla familjer, se Figur 4.10.

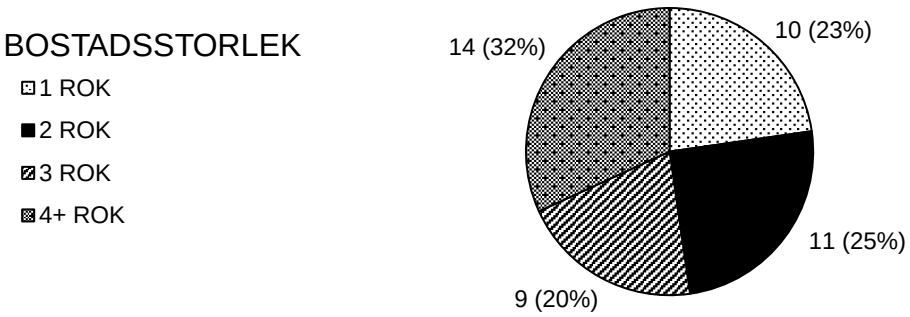

Figur 4.10 Bostäderna utifrån bostadsstorlekar som har varit till försäljning i Kronogården-Lextorp på Hemnet från perioden 2021-01-22 till 2021-05-04 baserat på 44 annonser.

Husen placerades radvis för att skapa områden där ljus, frisk luft och ett avståndstagande från innerstadens trånga, skuggade miljöer (Trollhättans Stad, 2014). Stadsdelen skulle genomsyra idén om ett grannskapssamhälle, där ett mindre stadsdelscentrum tillgodoser stadsdelens behov av service och ett medborgarcentrum till för sammankomster.

Eftersom tomter köptes på relativt stort avstånd från centrum spelar trafikplaneringen en viktig roll för att binda samman staden. Inne i områdena dominerar gång- och cykeltrafik (Trollhättans Stad, 2014). Stora parkeringsytor skapar buffertzoner mellan vägen och husen, där livet är på gående villkor utan buller, luftföroreningar och trygghet. Idag har det lett till starkare trafikseparering, varvid höghusbyggande har övergivits på grund av bristande attraktivitet, vilket kan tolkas enligt områdets utgångspriser vid försäljning, se Figur 4.12. Produktionen har snarare ställts om till småhus intilliggande Kronogården (Sahlback, 2015).

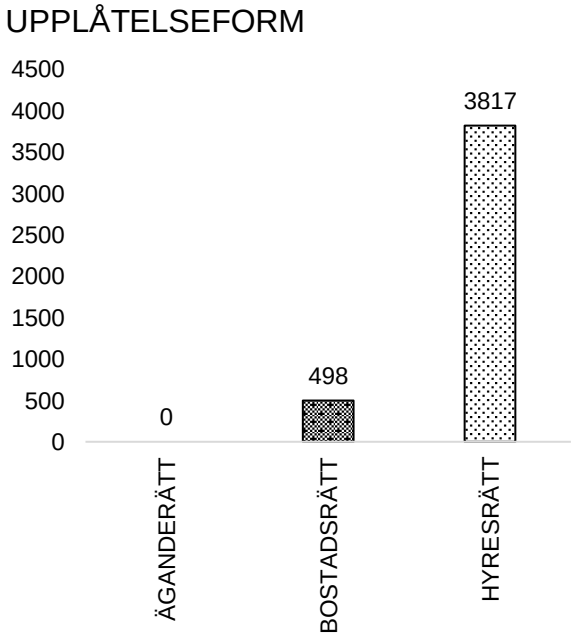

Figur 4.11 Befolkning efter upplåtelseform i Kronogården år 2020.

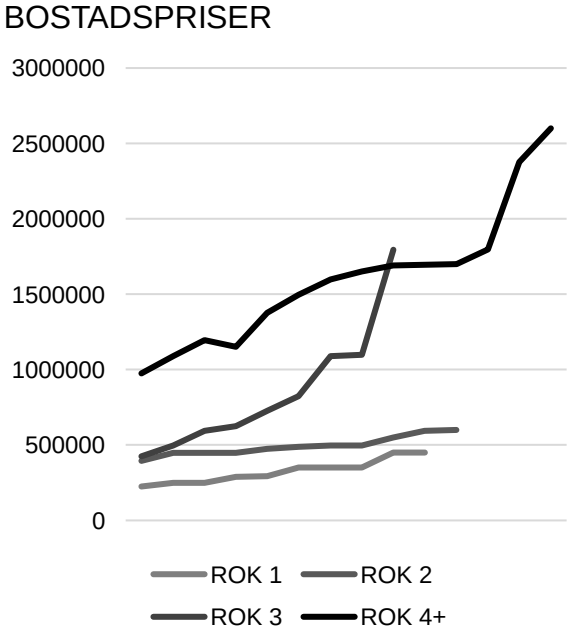

Figur 4.12 Utgångspriser på Hemnet i Kronogården-Lextorp från perioden 2021-01-22 till 2021-05-04 baserat på 44 bostadsannonser.

Plats i staden

Kronogården ligger tre kilometer från Trollhättan Centrum. Mellan centrum och Kronogården löper motorvägen E45 som är tungt belastad med trafik och delar staden itu. Stadsdelen är placerad sydost om staden, men tillgängligheten från centrala staden är god tack vare ambitiös trafikplanering. Detta används frekvent vid marknadsföring av bostäder i området, se Figur 4.13. Restiden från centrala Trollhättan med bil är cirka sex minuter och samma resa med kollektivtrafik tar 15 minuter. Stombuss 23 och 24 passerar mellan var fjärde till tionde minut i högtrafik och var 15:e minut i lågtrafik.

Figur 4.13 Ordmoln skapad utifrån beskrivningarna i bostadsannonserna inom området Kronogården-Lextorp. Molnet utgörs av 44 annonser publicerade på Hemnet från perioden 2021-01-22 till 2021-05-04.

Bebyggelsekaraktär

Typologierna i området är tre till fyra våningar lamellhus och sju vånings punkthus (Länsstyrelsen, 1965). Fasaderna är klädda i rött tegel varvid taken har en maximal lutning på 30 grader, därmed är taket inte tydligt synligt från marken. De lägre lamellhusen bildar glesa gårdsrum som ger en delvis privat zon framför entréerna. Mellan gårdarna skapas odefinierade grönytor som innehåller gångbanor. Punkthusen omges av både gårdar och gångstråk, men med svag tillhörighet till intilliggande gård. Byggnaderna ger ett enhetligt intryck, både i placering och utformning.

Demografi

I Kronogården bor ungefär 5 800 personer och den demografiska statistiken skiljs synnerligen åt från Trollhättan i stort (F. Fredriksson, personlig kommunikation, 9 mars, 2021). Den största skillnaden gäller bakgrund, där andelen personer med utländsk bakgrund är störst i Kronogården jämfört med övriga Trollhättan, se Figur 4.14. Andelen motsvarar cirka 80 % eller 4 600 personer som är utrikesfödda eller svenskfödda med två utrikesfödda föräldrar (a.a.). En förklaring bland andra är att en stor del av de utländska immigranterna under 60-talet placerades här (Johansson, 1987). Vidare är arbetslösheten dubbelt så hög och behovet av ekonomiskt

bistånd fyra gånger högre än för hela Trollhättan, se Figur 4.15 och 4.16. För hushållen 20 år och äldre med en förvärvsinkomst uppgår medelinkomsten till 333 192 kronor per år (F. Fredriksson, personlig kommunikation, 9 mars, 2021). Vad gäller åldersfördelningen är 30 % av befolkningen i Kronogården inte äldre än 17 år, vilket indikerar på att många eller större barnfamiljer bor här.

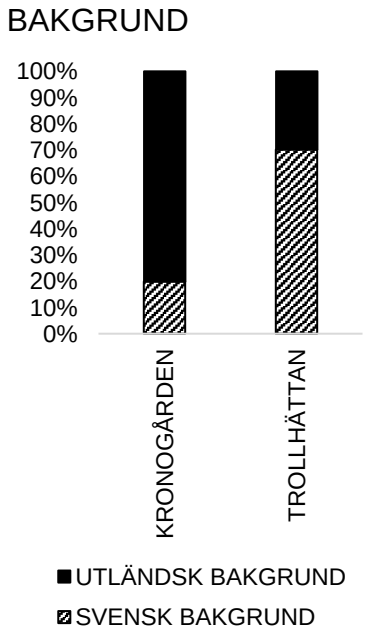

Figur 4.14 Andelen personer med utländsk respektive svensk bakgrund i Kronogården år 2019.

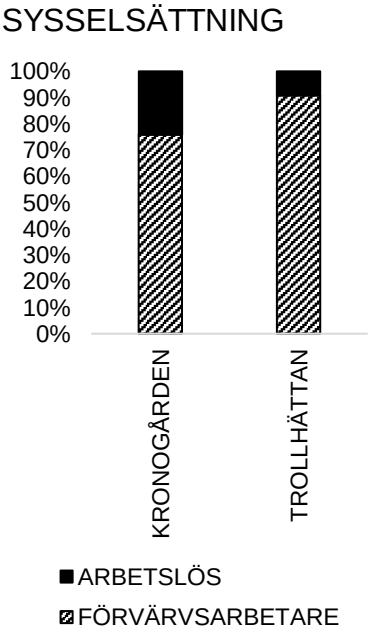

Figur 4.15 Andelen av åldersklassen 18–64 år som är utanför ordinarie arbetsmarknad, det vill säga öppet arbetslösa och personer med aktivitetsstöd i Kronogården år 2019.

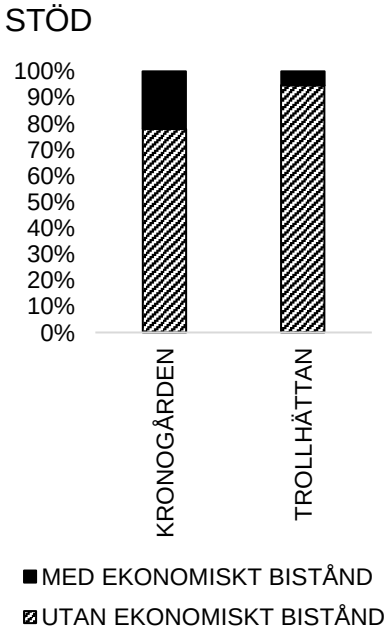

Figur 4.16 Andelen hushåll med ekonomiskt bistånd i Kronogården år 2019.

4.1.3 Strömslund

4.17 Bebyggelsestrukturen i Strömslund.

Villaområdet

Strömslund är ett villaområde och anlades av ingenjören Eduard Leopold Albert baserat på en stadsplan från 1902 (Stiftelsen Älvsborgs länsmuseum, 1981; Visit Trollhättan-Vänersborg, u.å.). Syftet med Strömslund var att skapa ett egnahemsområde[4] genom att ge arbetarklassen ett eget hem för att lösa den trångboddhet som förelåg i centrum när innerstaden blev populära och trånga. Idag är Strömslund ett förhållandevis stadsmässigt småhusområde med en 13 meter bred huvudgata som håller hastighetsgränsen 50 kilometer i timmen och löper genom stadsdelen (Trollhättans Stad, 2014). Inne i området bildar tomterna en kvartersstruktur, men eftersom husen är placerade fritt på tomten är gatan mindre tydlig. Området är bebyggt med både enfamiljshus och radhus från olika tidsperioder i och med energieffektiviserande åtgärder och renoveringar, men stadsdelen har kvar rötterna från början 1900-talet. Det finns två viktiga inslag i stadsdelen. Den ena är ytan, tomterna krävde mycket mark i anspråk som från början

[4] Dagens motsvarighet till villaområden.

användes som betes- och odlingsmark för matproduktion. Dessa funktioner var inte möjligt inne i stadskärnan, vilket ledde till att Strömslund byggdes utanför staden. Det andra är bilen. Eftersom avståndet till arbetsplatserna i staden blev längre, blev bil nästan en förutsättning för att upprätthålla livsstilen som förvärvsarbetare i Strömslund.

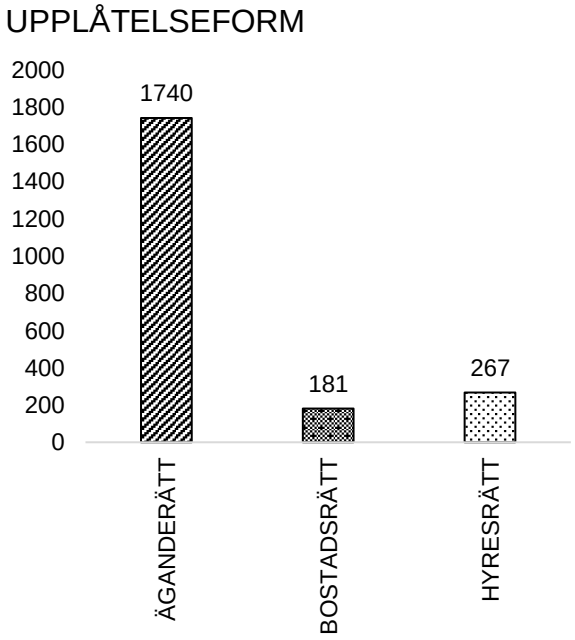

4.18 Befolkning efter upplåtelseform i Strömslund år 2020.

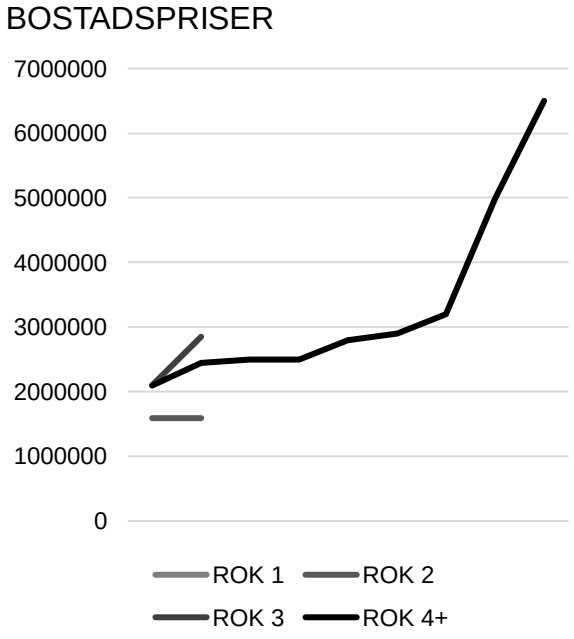

Figur 4.19 Utropspriser på Hemnet i Torsred-Strömslund från perioden 2021-01-22 till 2021-05-04 baserat på tolv bostadsannonser.

Plats i staden

Strömslund ligger mittemot stadens centrum, på andra sidan av kanalen och högt placerat väster om Trollhättan Centrum (Trollhättans Stad, 2013). Strömslund är ett icke högt trafikerat område, till skillnad från de centrala delarna. Vad gäller tillgängligheten går buss 22 var 15-30:e minut beroende av tiden på dygnet (https://www.vasttrafik.se/). Restiden från Trollhättan centrum till Strömslund med buss är 14 minuter. Med bil från centrum beräknas restiden till sju minuter.

Bebyggelsekaraktär

Bebyggelsen i Strömslund består karaktäristiskt av sadel- eller brutet tak i röda tegelplattor, enkel symmetri och målade träpaneler i ljusa färger (Stiftelsen Älvsborgs länsmuseum, 1981; Trollhättans Stad, 2014). Området bär än en prägel av gammaldags småstadsidyll, men vissa delar i området har förvanskats som en följd av påtagliga renoveringar (Trollhättans Stad, 2014). Villorna uppfördes vanligtvis i storleken två till tre ROK men bostäderna är betydligt större idag, vilket signalerar att många hus i Strömslund har byggts ut, se Figur 4.20.

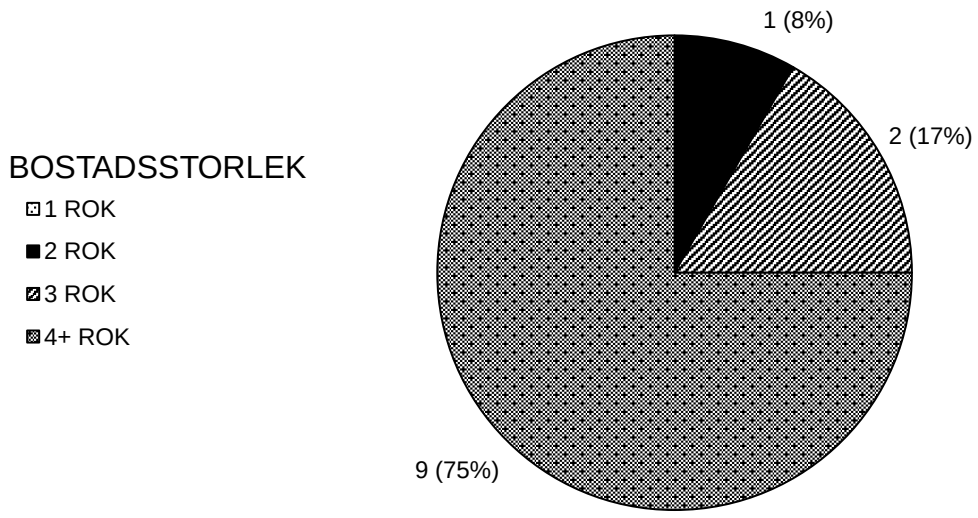

Figur 4.20 Bostäderna utifrån bostadsstorlekar som har varit till försäljning i Strömslund på Hemnet från perioden 2021-01-22 till 2021-05-04 baserat på tolv annonser.

Vidare följer beskrivningarna om Strömslund på Hemnet ett tydligt mönster var bostädernas egenskaper uppmärksammas, se Figur 4.21.

Figur 4.21 Ordmoln skapad utifrån beskrivningarna i bostadsannonserna inom området Torsred-Strömslund. Molnet utgörs av tolv annonser publicerade på Hemnet från perioden 2021-01-22 till 2021-05-04.

Demografi

I Strömslund bor drygt 1 900 personer (F. Fredriksson, personlig kommunikation, 9 mars, 2021). Vad gäller den socioekonomiska aspekten visar befolkningsstatistiken högre förutsättningar jämfört med hela Trollhättans kommun, se Figur 4.22; 4.23 och 4.24. Andelen arbetslösa är procentuellt en av de lägsta i staden och medelinkomsten uppgår till 738 714 kronor per år för hushållen 20 år och äldre med förvärvsinkomst (a.a.). Behovet av ekonomiskt bistånd i stadsdelen är därtill närmare noll. Den tydligaste likheten är åldersfördelningen som är mer spridd och blandad liksom för hela Trollhättan, men utifrån bebyggelsens karaktär kan tänkas att många barnfamiljer eller äldre par bor i området.

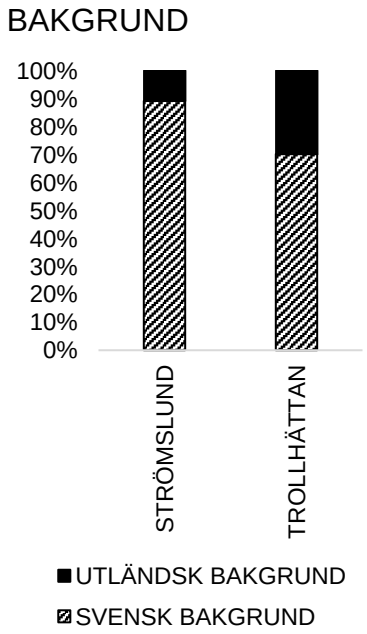

Figur 4.22 Andelen personer med utländsk respektive svensk bakgrund i Strömslund år 2019.

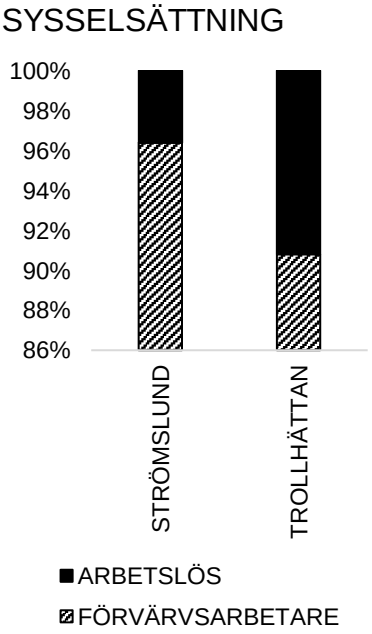

Figur 4.23 Andelen av åldersklassen 18–64 år som är utanför ordinarie arbetsmarknad, det vill säga öppet arbetslösa och personer med aktivitetsstöd i Strömslund år 2019.

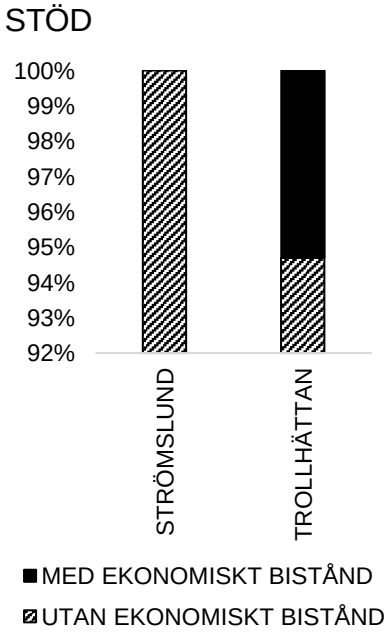

Figur 4.24 Andelen hushåll med ekonomiskt bistånd i Strömslund år 2019.

4.1.4 Vårvik

4.25 Bebyggelsestrukturen i Vårvik.

Hållbara staden
Trollhättans Stad har som mål att nå 70 000 invånare år 2030 (Trollhättan Stad, 2020). Detta innebär att staden behöver kompletteras med en utbyggnad av bostäder, vilket just nu pågår i den norra delen av staden, det tidigare Stridsbergsområdet eller numera kallat Vårvik. Stadsdelen utgår ifrån att skapa social och ekologisk hållbarhet (M. Nyberg, personlig kommunikation, 17 maj 2021). Området avser att ha korta transportsträckor där kollektivtrafiken och gångavstånd ska ersätta bilar. För att minska segregationen i Trollhättan och öka blandningen av olika sociala grupper, ligger stor vikt vid att blanda verksamheter, bostäder och upplåtelseformer. Totalt planeras cirka 1 600 nya bostäder att färdigställas till år 2025 (Sweco, 2020).

Plats i staden
Vårvik ligger en kilometer från Trollhättan Centrum (Sweco, 2020). Området är placerat norr om centrum men ändå centralt i stadsdelen, tre kilometer från Överby, intill Göta älv och några

hundra meter från resecentrum (Trollhättans Stad, 2020; Sweco, 2020). Tillgängligheten från Vårvik förväntas vara god med hjälp av bussförbindelser till Vårvik och en ny bro över kanalen som skapar gångavstånd till både resecentrum och stadskärnan (Sweco, 2020).

Bebyggelsekaraktär

Området består idag av gamla industribyggnader, byggda tidigt 1900-tal av ingenjören Ernst Stridsberg för industrin Stridsberg och Biörck (Sweco, 2020). Fasaden är i rött tegel och beige puts. Eftersom byggnaderna är kulturhistoriskt värdefulla står de kvar och det befintliga materialet och färgskalan ska utgöras i den nya bebyggelsen för att få ett sammanhållet uttryck. De två typologierna i området ska vara fem till sex våningar lamellhus och tio till tolv våningar punkthus, se Figur 4.25. Taken utgörs mestadels av sadeltak, men vissa byggnader får platta tak till för takterrasser eller gröna tak. Storleken på bostäderna i förhållande till ROK är emellertid inte fastställt (M. Nyberg, personlig kommunikation, 17 maj, 2021). Med hänsyn till den förväntade demografin som man önskar ska bosättas behöver Vårvik erbjuda allt från mindre ettor, till flexibla treor som kan göras om till fyror och skapa femmor-sexor lämpade för barnfamiljer. Av samma anledning finns det ingen komplett prisbild ännu, mer än att den kommer att ligga kring nyproduktion när det gäller bostads- och hyresrätter. Samtidigt menar Malin Nyberg att det kommer finnas både billigare och exklusivare produkter som ska motsvara prisbilden som är i Trollhättan idag.

Demografi

Projektchef Malin Nyberg förklarar att det förekommer en tydlig bild av målgruppen för Vårvik (personlig kommunikation, 17 maj, 2021). Ambitionen är att stadsdelen ska spegla hela Trollhättans demografi. Det förekommer en idé om att möjliggöra att människor som ung kan börja bostadskarriären i området och sedan avsluta den där. Idag har Kraftstaden Fastigheter fått in närmare 1 000 intresseanmälningar, framför allt från 55 och äldre. Samtidigt producerar Vårvik också bostäder för att locka förstagångsköpare eller unga vuxna och personer som står långt utanför bostadsmarknaden. Det föreligger dock en utmaning med hänsyn till att nyproduktion ofta är dyrare än befintlig bebyggelse. Det är även svårare att locka barnfamiljer till lägenheter i Trollhättan, eftersom många vid skedet önskar att bo i villa. Visserligen är det vanligare att barnfamiljer bor i lägenhet omkring exempelvis centrala Göteborg, men denna tradition är inte lika tillämpningsbar i Trollhättan ännu.

4.2 Varför bor unga vuxna i Trollhättan?

I enkätundersökningen har personer mellan 18–30 motiverat varför de bor i stadsdelen som de angivit och huruvida de trivs.

Trollhättan Centrum

Nästintill alla respondenter mellan 18–30 år trivs i Trollhättan Centrum. Den respondent som menar motsatsen är uppvuxen i egnahemsområdet Strömslund, vilket motiveras som ett lugnare område. Anledningen till att respondenten flyttade från Strömslund till centrum var för att flytta ihop med sin sambo, men på bekostnad av att det numera är livligare utanför bostaden. Sambolivet som orsak motiveras bland flera, men även familj och vänner samt Högskolan Väst är återkommande argument. Bland svaren ges även intrycket att Trollhättan Centrum är ett bra alternativ för att slippa dyra bostadspriser eller höga hyror men ändå bo centralt. I sammanhanget dras paralleller till stadens goda pendlingsmöjligheter till Göteborg. En respondent skriver bland annat att “Jag och min sambo pendlar till olika städer där Trollhättan ligger mitt emellan”, vilket styrker egenskapen om kommunikationsmöjligheter från Trollhättan Centrum. Vidare lyfts även framtidsperspektivet i form av att de framtida

aspekterna för Trollhättan ser lovande ut, att det är en växande stad och att karriärmöjligheterna ökar.

Kronogården
Endast fyra personer mellan 18–30 från Kronogården har svarat på enkäten. Två av dessa förklarar att de bor där för att de är uppväxta i området och bor tillsammans med familjen, medan de andra refererar till lugnet med närheten till naturen. Alla fyra trivs i området. Eftersom underlaget är sparsamt, presenteras även motiveringarna från 31 år och uppåt. Dessa svar är av majoritet från respondenter mellan 31 och 50 år, vilka har en positiv bild av stadsdelen. De talar framför allt om barnens säkerhet, trivsam miljö och trevliga människor, samt skolorna runt omkring. En respondent skriver att personen är uppvuxen där och bor fortfarande kvar efter att ha skaffat egen familj. Ett annat intressant inslag är från den enda respondent som svarat att den inte trivs i Kronogården. Detta beror på oroligheter i form av tidsvisa bilbränder och kriminalitet. Däremot har respondenten tidigare flyttat från stadsdelen, men trots detta flyttat tillbaka till Kronogården för att det kändes mer "hemma".

Strömslund
Alla respondenter mellan 18–30 har uppgett att de trivs i Strömslund. Majoriteten uppger att de bor i Strömslund för att de är uppväxta i området och fortsatt trivs eller att de bor tillsammans med familj, alternativt flyttat ihop med en partner. En av respondenterna som är uppvuxen i stadsdelen påpekar speciellt läget och vill fortsätta bo kvar i Strömslund i framtiden. Andra anledningar till att respondenterna har valt Strömslund är främst för att det är ett tryggt och lugnt villaområde. Till viss del nämns även naturen och promenadstråken som leder ned till Trollhättan centrum.

4.3 Respondenterna om stadsdelarna
Upplevelsen av staden är viktig för att den ska upplevas som attraktiv. Under enkäterna och intervjuerna har flera stadskvaliteter nämnts som viktiga i förhållande till Spacescapes och Jan Gehls kvaliteter för att uppnå en attraktiv stadsdel. Faktorerna som benämns presenteras utifrån Trollhättan som helhet i Figur 4.27.

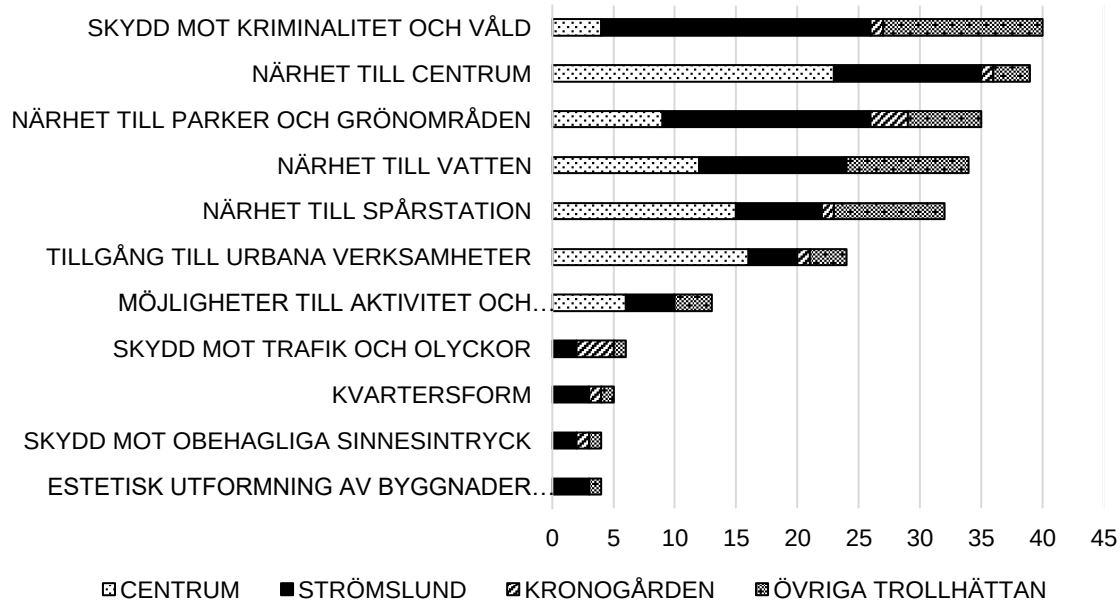

Figur 4.27 En tolkning av Trollhättans Stads sammantagna stadskvaliteter enligt respondenter mellan 18–30 år. Svarande har belyst olika kvaliteter utifrån vilken stadsdel de är bosatta i.

I avsnittet presenteras även enkätsvaren om kvaliteterna i respektive studieområde. Detta följs upp av intervjuerna, där respondenterna fått presentera sina upplevelser och intryck av stadsdelarna. Respondenterna presenteras anonymt med avsikt att få fram unga vuxnas syn på staden. För att inte skriva ut intervjuobjekten vid namn benämns de i avsnittet som Respondent *x* (R*x*). En kort beskrivning av respondenterna följer:

- Respondent 1 (R1) är 22 år gammal och tidigare bosatt i Kronogården. Personen har även bott i andra stadsdelar i Trollhättan och bor för närvarande kvar i staden, men inte inom studieområdet.
- Respondent 2 (R2) är 27 år gammal och nyinflyttad till Trollhättan Centrum.
- Respondent 3 (R3) är 32 år och bosatt i Kronogården.
- Respondent 4 (R4) är 23 år och bosatt i Trollhättan Centrum. Personen är uppväxt i Björndalen som är ett villaområde av samma karaktär och intilliggande Strömslund.

4.3.1 Trollhättan Centrum

Enkät
Respondenterna från enkäten mellan 18–30 år bosatta i Trollhättan Centrum menar att de främsta kvaliteterna i stadsdelen är närhet till centrum, tillgången av urbana verksamheter och närhet till spårstation, se Figur 4.28.

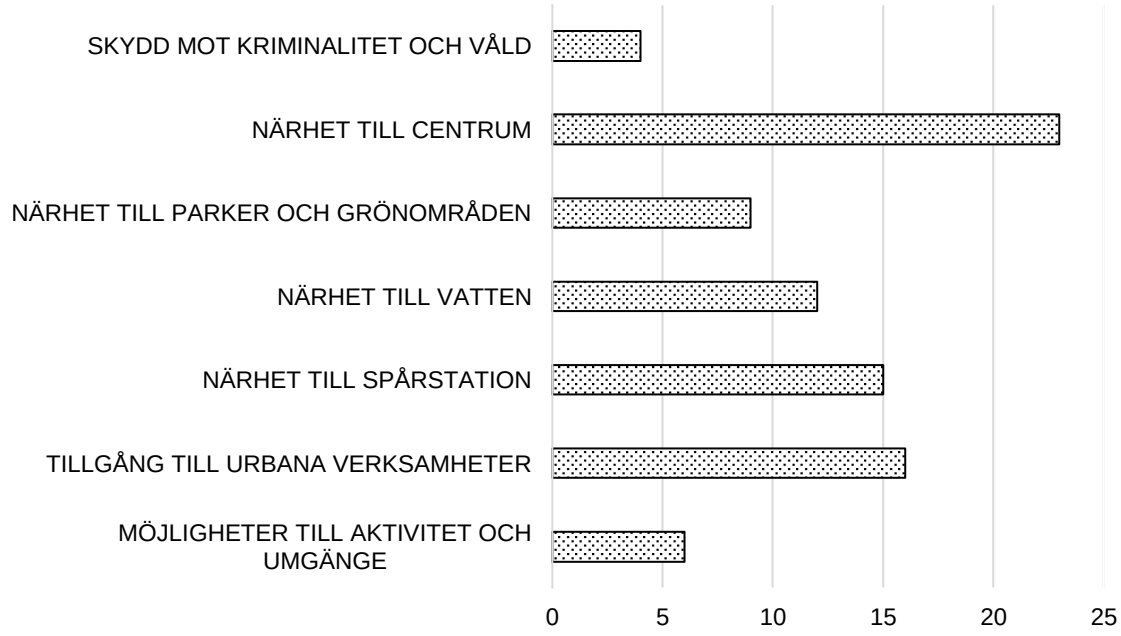

Figur 4.28 De främsta kvaliteterna i Trollhättan Centrum enligt respondenterna mellan 18–30 år bosatta i stadsdelen.

När respondenterna tillfrågades vilka stadskvaliteter man skulle prioritera vid byte av bostad svarade flest respondenter skydd mot kriminalitet och våld, närhet till centrum och närhet till parker och grönområden, se Figur 4.29.

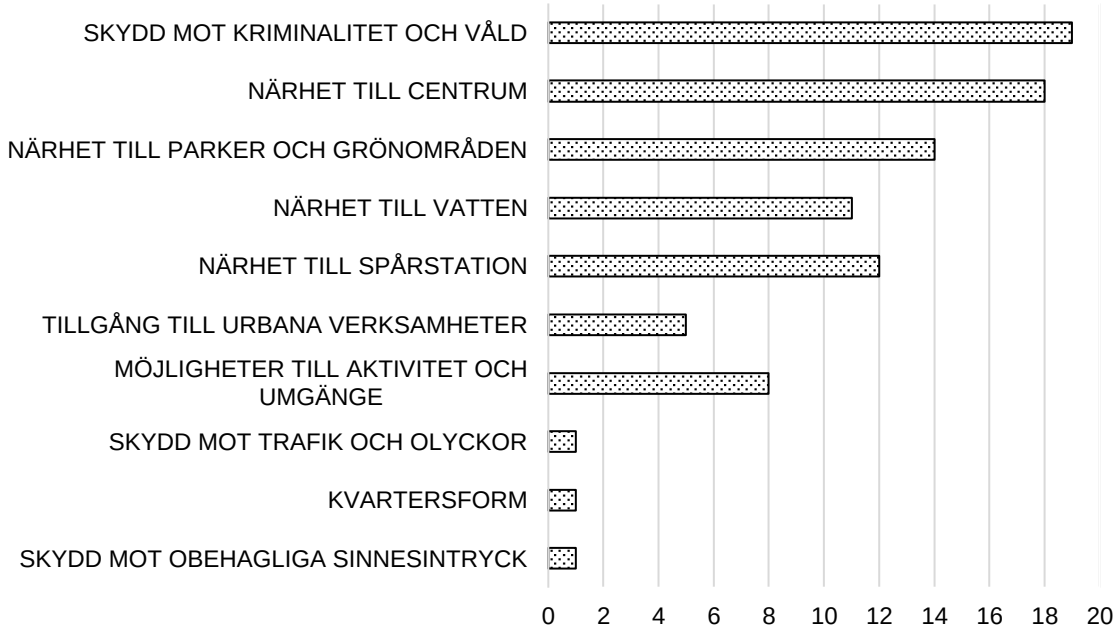

Figur 4.29 De främsta kvaliteterna som respondenterna mellan 18–30 år i Trollhättan Centrum prioriterar vid byte av bostad.

Det föreligger en viss skillnad mellan svaren på frågorna. De som bor i Trollhättan Centrum tycker att behovet av att bo centralt uppfylls, vilket de flesta skulle prioritera även i sökandet av en ny bostad. Däremot verkar det som att kvaliteterna om närhet till urbana verksamheter och spårstation uppskattas, men att respondenterna i större utsträckning prioriterar skydd mot kriminalitet och våld, samt har en önskan om fler parker och grönområden.

Intervju

Den första stadskvalitet som diskuteras vid intervjuerna är Jan Gehls nummer nio om möjligheterna till aktivitet. R1, R3 och R4 håller med om att det inte händer mycket i centrum, varken för unga vuxna eller äldre. Vidare att ytterligare aktiviteter behövs för att locka olika typer av besök. Alla respondenter, inklusive R2, håller med om att det finns ett utbud av restauranger, men R1, R3 och R4 efterfrågar ännu fler. R3 betonar även att det inte finns många uteställen, då den enda nattklubben för unga vuxna begärdes i konkurs. En ny nattklubb har öppnats, däremot har denna inte fått samma möjlighet att hållas öppen på grund av den pågående pandemin.

Fortsättningsvis nämner R3 bland annat O ‘Learys och Butlers som har en äldre målgrupp, därav finns det brister vad gäller utelivet för unga vuxna. R2 håller dock inte med och har upplevt nattetid som ”rätt livat” och hänvisar till de krogar som är placerade längs Kungsgatan. Dessa krogar kan sannolikt vara O ‘Learys och Butlers. Utöver nattetid, belyser R3 och R4 även vikten av att skapa aktiviteter under dagtid. Nya populära butiker såsom H&M och Åhléns bör etableras. Dessa har tidigare funnits i centrum, men finns inte kvar i dagsläget vilket har haft en negativ inverkan.

”Jag har bott i exempelvis Los Angeles och London. Visst, det är väldigt stora städer men där har man möjligheten att alltid hitta på något när man går hemifrån. Jag tror att det är jätteviktigt för en stad att det finns aktiviteter som lockar för alla åldrar.”

Respondent 3

Ett förslag som R4 presenterar är att skapa flera parker i stadskärnan som påminner om till exempel Trädgårdsföreningen i centrala Göteborg. R4 tror att sådana områden skapar tillfälle för människor att samlas och umgås, framför allt på sommaren för att slippa behovet att åka till stranden för att kunna sola under sommarhalvåret. Genom att skapa möjlighet till att njuta av positiva klimataspekter, vilket är Jan Gehls nummer elva, och att öka tillgången av urbana verksamheter, enligt Spacescapes nummer fyra, skapas därtill möjligheter till aktivitet enligt respondenterna. R1 poängterar bland annat den nya torgbyggnaden[5] i centrum som ett attraktivt koncept. Nya restauranger och kaféer har tagit plats i byggnaden, vilket lockar allt fler människor dit. Respondenterna bekräftar alltså att det är en variation av funktioner och för alla människor som är viktigt i en stad.

De som är bosatta i Trollhättan Centrum bekräftar även bekvämligheten med att ha promenadavstånd till det mesta eftersom de bor i just centrum. R2 talar nöjt om gångavstånden som medför att behovet av att äga en bil försvinner helt och hållet. Detta leder in på Spacescapes nummer tre, tillgång till gång- och gatunätet, samt närhet till spårstation (2) som är avgörande för att tillgängligheten ska fungera. Alla respondenter är överens om att möjligheten att röra sig till fots i centrum är bra och är en följd av att gatunätet har utvecklats under de senaste åren. R3 fyller i att skyddet mot trafik och olyckor därmed också blivit bättre i och med bredare och tydligare gångstråk.

Vad gäller kollektivtrafiken konstaterar R1 att det finns busslinjer som når alla områden i Trollhättans Stad, varvid R2 och R4 håller med om att staden har goda kommunikationsmöjligheter. De tre respondenterna har även tidigare pendlat eller pendlar fortfarande till Göteborg från Trollhättan och är positivt inställda till tågtrafiken. Däremot har vissa kollektiva vanor i Göteborg medfört viss avsaknad i Trollhättan Centrum. R4 önskar bättre bussförbindelser och menar att bussarna går som bäst i ett 15–30 minuters intervall, till skillnad från Göteborg där det räcker att ställa sig vid en hållplats och man vet att det kommer en buss inom några minuter, utan att behöva planera avgången.

> *”Om man ska lite längre ut, till exempel till Strömslund eller Björndalen så är det väl en gång i halvtimmen om man väljer en arbetsdag dagtid [...] Kvälls- eller nattetid slutar dem gå ganska tidigt. Det är ju alltid så att man behöver passa bussen när man umgås med någon som bor längre bort.”*

Respondent 4

Resecentrum med avseende på att tre av fyra respondenter pendlar eller har pendlat dagligen antyder att det är en viktig funktion i Trollhättan Centrum. R2 framhåller att resecentrum kan upplevas oroligt, vilket relaterar till Jan Gehls nummer två om skydd mot kriminalitet och våld. Av egna erfarenheter finns det ”alltid” minst en polisbil där under kvällstid och R2 misstänker kriminella ungdomsgäng. R4 påpekar även att Kungsgatan känns obehagligt kvällstid, vilket R2 också konstaterar av samma anledning som tidigare nämnt. R2 tycker inte själv att det känns otryggt, men uttrycker att det rimligtvis kan uppfattas så av andra människor. R3 som är bosatt i Kronogården känner sig dock trygg i centrum, vilket kan grundas i att respondenten vanligtvis inte vistas där kvällstid eller helt enkelt inte upplevt det som R2 och R4 beskriver.

[5] Byggnaden stod färdig hösten 2020.

Den sista faktorn som kopplas till under intervjuerna är Jan Gehls nummer tolv om sinnesupplevelser av det estetiska utformandet hos byggnader och utrymmen. Här verkar respondenterna ha delvis skilda bilder av specifikt Kungsgatan. R1 har inte mycket erfarenheter av centrum och har därmed valt att inte yttra sig om det, utöver att området verkar utvecklas en hel del. R3 fokuserar också på att ”det har hänt mycket på kort tid” och att centrum bör fortsätta utvecklas. Däremot inflikar R3 med att det estetiska utförandet av den befintliga allén som sträcker sig genom Kungsgatan är behaglig och fin, därmed bör fokus läggas på att bevara denna. R4 håller dock inte med och menar att den till största delen av året inte är grönskande och fin, utan att träden snarare ser ut som stående skelett.

4.3.2 Kronogården

Enkät
För Kronogården har ett undantag gjorts kring den insamlade data från enkäterna. Statistiken i avsnittet tar hänsyn till alla svar från respondenterna bosatta i Kronogården, oavsett ålderskategori. Detta beror på att andelen respondenter mellan 18–30 år uppgår till fyra personer, vilket ger en vag översikt.

Respondenterna från enkäten bosatta i Kronogården menar att de främsta kvaliteterna i stadsdelen är närhet till parker och grönområden, skydd mot trafik och olyckor, samt närhet till centrum, se Figur 4.30.

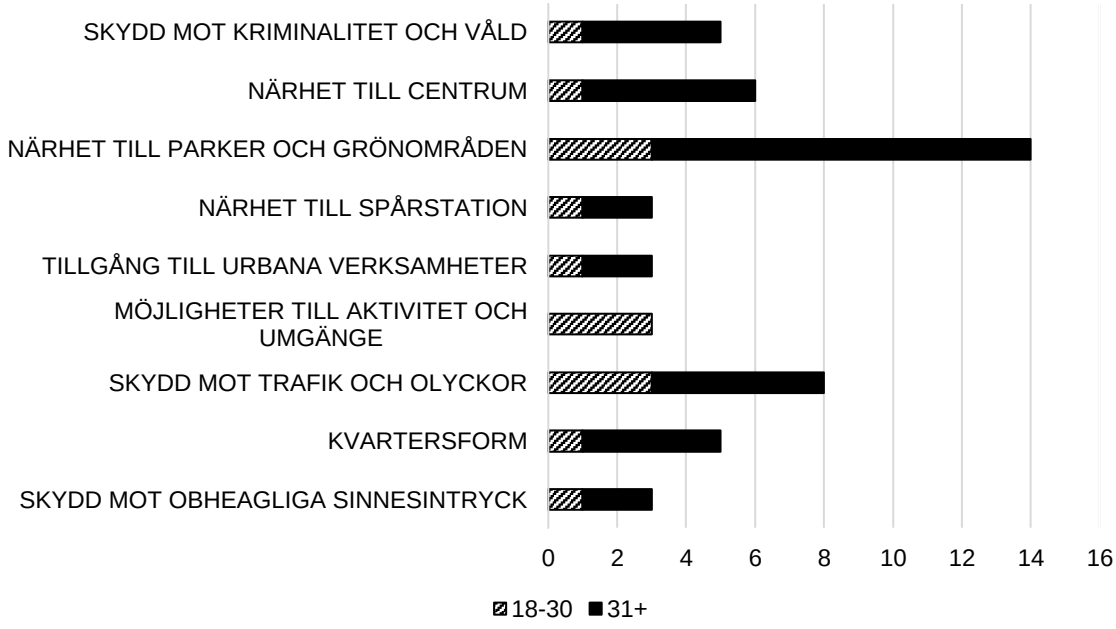

Figur 4.30 De främsta kvaliteterna i Kronogården enligt alla respondenter bosatta i stadsdelen.

När respondenterna tillfrågades vilka stadskvaliteter man skulle prioritera vid byte av bostad svarade flest respondenter skydd mot kriminalitet och våld, närhet till parker och grönområden, samt närhet till vatten, se Figur 4.31.

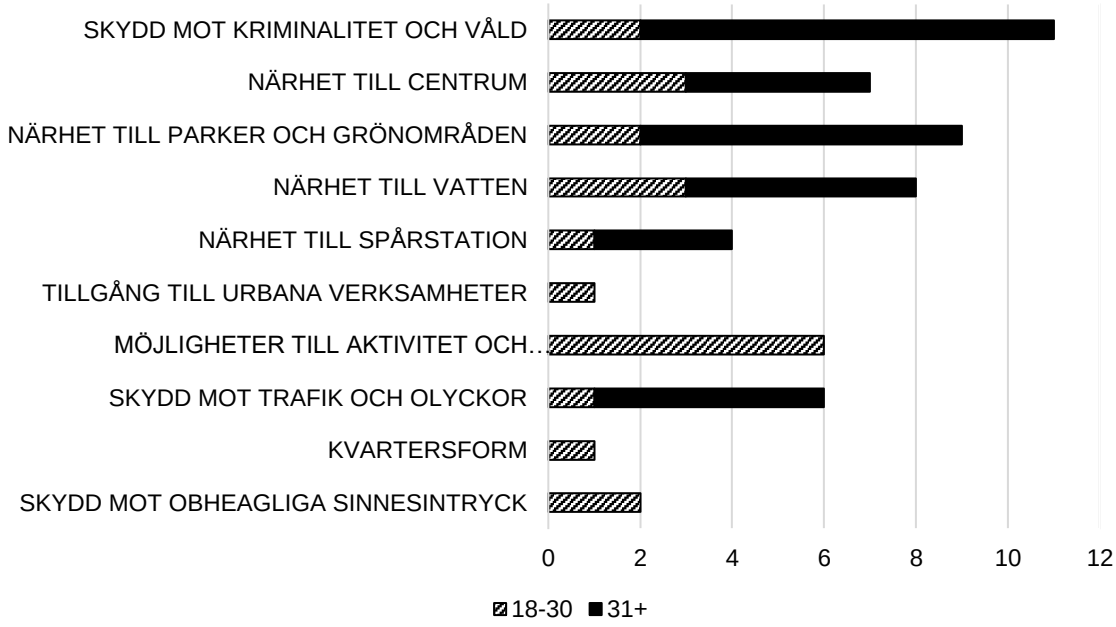

Figur 4.31 De främsta kvaliteterna som alla respondenterna från Kronogården prioriterar vid byte av bostad.

De som bor i Kronogården tycker att stadsdelen uppfyller behovet och önskan om närhet till parker och grönområden. Däremot finns det en vilja att bo närmre vattnet, vilket Kronogården inte har i närheten på grund av det geografiska läget. Det verkar även finnas en viss skillnad vad gäller frågan om skydd. I Kronogården finns det ett bra skydd för trafik och olyckor enligt enkäten, men skyddet mot kriminalitet och våld verkar i detta fall viktigare trots att flera prioriterar trafiksäkerheten också. Närhet till centrum som poängteras som en stadskvalitet kan vara ett tvetydig alternativ på frågan i förhållande till Kronogården, då området har ett eget stadsdelscentrum. Kronogården är det studieområdet som är längst placerat från Trollhättan Centrum som syftas till i enkäten.

Intervju

Den första kvalitet som tas upp är tillgång till urbana verksamheter från Spacescapes rapport. R1 kan uppleva att det finns en brist på mataffärer. Det finns möjlighet att promenera till en närliggande butik men det tar tid innan man når en större butik med ett större utbud. R2, R3 och R4 har inget att säga om denna stadskvalitet sett till denna stadsdel.

R1 tycker att Kronogården skiljer sig mycket jämfört med resterande delar av Trollhättan. R1 nämner att det är familjer med annan bakgrund som bor där, samt att det är och har varit väldigt aktuellt med segregationsfrågan för Trollhättan. Detta går att koppla med stadskvalitet nummer åtta om socioekonomiskt index från Spacescapes rapport. R1 tar upp att jämfört med Strömslund, hör man inte så mycket om denna stadsdel på samma sätt och att det inte är lika aktuellt.

R1, R2, R3 och R4 väljer att placera Kronogården sist när de prioriterar stadsdelarna utifrån var de helst respektive minst skulle vilja bo. R1 tycker det är synd att Kronogården hamnar på sista plats men förklarar att det beror på olika saker. Exempelvis är en anledning stadsdelens rykte och att det inte finns lika mycket villaområden som i Strömslund, vilken respondenten placerar först. I Kronogården dominerar antalet höghus som tillkom under miljonprogramsåren. R4 anser att det är tråkigt att placering görs av Kronogården sist men att det är på grund av att det

anses vara ett problematiskt område vad gäller kriminalitet och våld och att man inte vill vara med om det. R3 yttrar sig dock om att denne trivs bra kring sin bostad i Kronogården, eftersom det är lugnt och skönt just där. Samt nämner R3 att det är en del familjer och äldre människor som bor i stadsdelen. Dock yttrar sig R3 om att det generellt sett inte är jättetryggt i stadsdelen, men att man inte upplever detta och påverkas om man inte umgås i fel kretsar eller umgängen.

R2 anser dock att utifrån det som har berättats om Kronogården gällande säkerhetsaspekten, finns det ingen möjlighet att förbättra stadsdelen för att fler ska vilja bo där. Detta går att relatera till Jan Gehls nummer två om skydd mot kriminalitet och våld.

"Det finns ingen möjlighet att förbättra det utifrån utvecklingen de senaste 10 åren. Man har försökt, men man har misslyckats."

Respondent 2

Sett till denna stadskvalitet tror R3 att otryggheten beror på att det är många som är arbetslösa, att det är många som inte har kunnat interagera med andra. Alltså att det är svårt med arbete och att många som är arbetslösa är unga och äldre personer, och att dessa är rastlösa. Att hitta ett arbete till dessa människor tror de på, så att de kommer in på rätt bana. R3 anser att det blivit bra med upplysningen under kvällstid till största del i stadsdelen. Det har blivit bättre än vad det varit tidigare. R4 anser att man hade kunnat bygga nya fina lägenheter i Kronogården för att utveckla stadsdelen och för att man ska känna sig mer trygg. Det skulle enligt R4 göra att fler människor skulle vilja flytta dit. Jan Gehls nummer två om skydd mot kriminalitet och våld, hade därmed kunnat öka.

4.3.3 Strömslund

Enkät

Respondenterna från enkäten mellan 18–30 år bosatta i Strömslund menar att de främsta kvaliteterna i stadsdelen är skydd mot kriminalitet och våld, närhet till parker och grönområden, samt närhet till både centrum och vatten, se Figur 4.32.

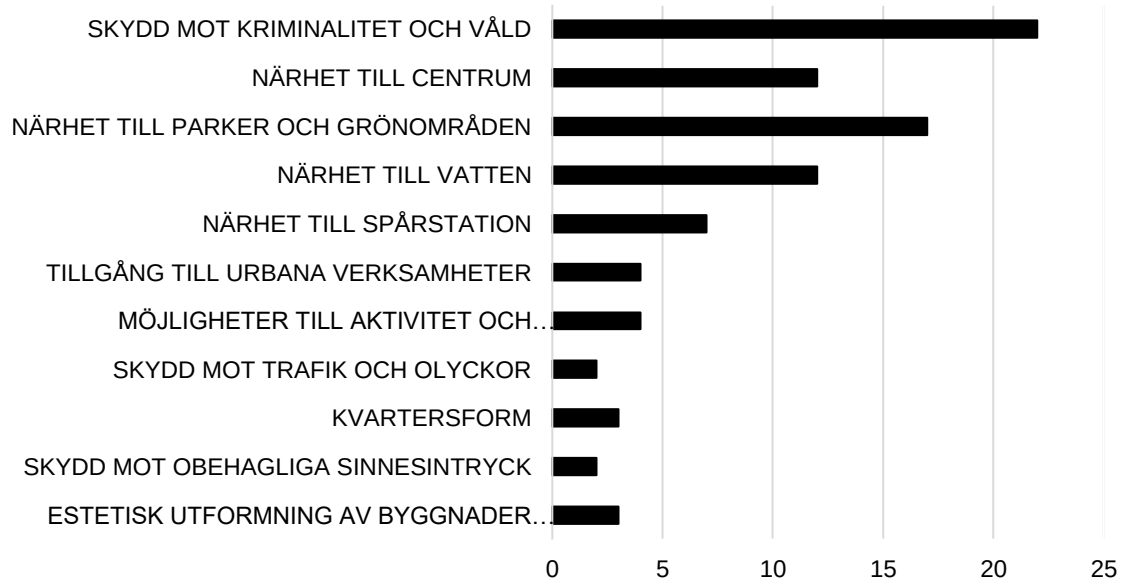

Figur 4.32 De främsta kvaliteterna i Strömslund enligt respondenterna mellan 18–30 år bosatta i stadsdelen.

När respondenterna tillfrågades vilka stadskvaliteter man skulle prioritera vid byte av bostad svarade flest respondenter skydd mot kriminalitet och våld, närhet till parker och grönområden, samt närhet till centrum, se Figur 4.33.

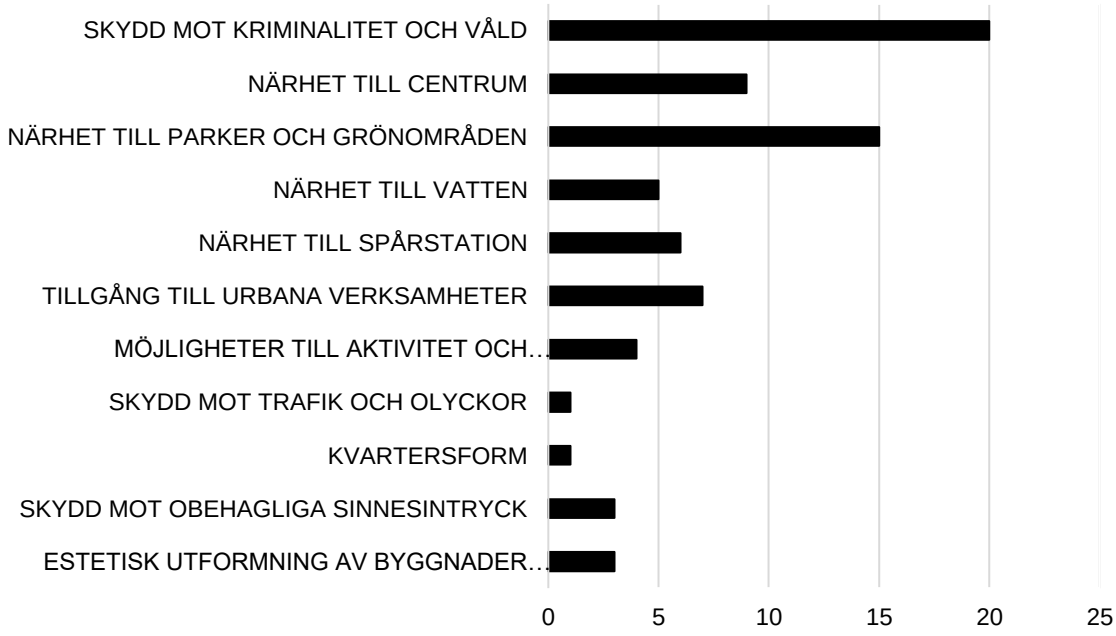

Figur 4.33 De främsta kvaliteterna som respondenterna mellan 18–30 år i Strömslund prioriterar vid byte av bostad.

Sammantaget verkar det som att kvaliteterna som flest respondenter påpekade om Strömslund också tillgodoses utifrån vilka stadskvaliteter de skulle prioritera vid byte av bostad. Med andra ord framställer enkätsvaren att behovet som unga vuxna i Strömslund har gällande sin bostad redan uppfylls.

Intervju

Respondenterna R1, R2, R3 och R4 har svarat liknande kring attraktiviteten för stadsdelen. R2 ger en beskrivande förklaring som talar åt alla respondenter.

> *"Gällande Strömslund så har jag bara hört på ryktesvägar att det är ett av de attraktiva områdena i Trollhättan, bland annat för folk som har familj eller vill ha familj. Folk som köper sitt eget hus och så vidare. Generellt ett ganska lugnt område."*
>
> Respondent 2

R3 yttrar att Strömslund har god tillgång till välfungerande skolor. Området är tryggt och säkert, vilket går under Jan Gehls stadskvalitet nummer två skydd mot kriminalitet och våld. Denna stadskvalitet värderas alltså här som hög.

R4 pekar på att Strömslund ligger nära stan och att det enbart tar fem minuter att cykla in till stan vilket går under stadskvalitet närhet till centrum från Spacescapes rapport. Stadskvalitet tillgång till parker och grönområden från Spacescapes rapport yttrar sig R4 om. Respondenten nämner att det är mer grönområden i stadsdelen jämfört med övriga studieområden vilket enligt respondent 4 ses som en fördel.

R4 yttrar sig dock om att det inte är en jättestor skillnad mellan Strömslund och centrum i hur attraktivt det är. Båda är enligt respondent 4 bra områden där man kan känna sig trygg och säker när man lämnar hemmet.

4.3.4 Vårvik

Eftersom Vårvik idag är under konstruktion har respondenterna inga upplevelser av stadsdelen. I stället har de under intervjun fått en kort beskrivning av projektet, slutprodukten och själva fått definiera vad en attraktiv bostad är.

Alla respondenter uttrycker sig positivt om Vårvik. R4 känner inte till projektet sedan tidigare, men framhåller bland annat att utvecklingen av Vårvik är genialiskt och verkar snarare förbluffad över att den delen av staden inte etablerats tidigare. R1 har till skillnad från R4 hört om projektet tidigare och menar att det finns vissa människor som varit negativt inställda till Vårvik på grund av renoveringarna av de gamla fabrikerna och att kringliggande naturområden förstörs.[6] Detta ställningstagande är dock inget R1 håller med om, utan försäkrar att det nya bostadsområdet låter attraktivt ändå. R1, R3 och R4 talar framför allt om gångavstånd till resecentrum och centrum tack vare den nya bron som binder samman staden. R3 och R4 nämner därtill närheten till Överby, kanalen och naturen som attraktiva stadskvaliteter, vilket stadsdelen förväntas erbjuda.

”Jag tror att det kommer ha allt man behöver.”

Respondent 2

Med avseende på att respondenterna delade åsikten om att Vårvik låter attraktivt fick de tidigare definiera vad ”attraktiva bostäder” betyder enligt dem. R1 uttrycker vikten av att kunna ta sig mellan olika ställen, vilket respondenten pekar på att Vårvik erbjuder. R2 håller med om att centralitet är attraktivt, men adderar även radhus och lägenheter i sammanhanget. R3 pratar om huruvida bostaden och området ser ut, men även vad stadsdelen har att erbjuda som tidigare respondenter. Vidare är R4 inne på gemensamma nämnare, bland annat områdets status, omgivning och bostadens utformning. Ett intressant tillägg som R4 gör är att beskriva motsatsen till attraktivt var respondenten bland annat refererar till miljonprogram eller höghus förpackade på en liten yta.

[6] Projektchef Malin Nyberg bekräftar att det från början växt motstånd från allmänheten om att inte ta grönområdet i anspråk (personlig kommunikation, 17 maj, 2021). Den grönska som tagits bort har dock varit förorenat från industrin som tidigare verkat på området.

5 ANALYS

I avsnittet följer en analys av bebyggelsen i respektive stadsdel med stöd av figurer. Därtill presenteras de stadskvaliteter som förekommer, med hjälp av ett observationsprotokoll.

5.1 Bebyggelsekaraktär

I detta avsnitt redogörs för och jämförs de respektive studieområde med varandra utifrån bebyggelsestruktur och stadskvaliteter.

Figur 5.1 Bebyggelsestrukturen för respektive stadsdel.

Att områdena bär på olika byggnadsstrukturer är tydligt, se Figur 5.1. Trollhättan Centrum har högre fasader och täta kvarter som skapar tydliga gaturum. Hierarkin mellan gatorna ger stråk i stadsdelen där fler rör sig, framför allt på Kungsgatan. Nackdelen med de höga husen är

gårdarna och gatorna mellan kvarteren som delvis blir mörklagda från fasadernas skugga. Motpolen till centrum blir Kronogården, där gaturummet är glesare och mäter ett hundratal meter från fasad till fasad. Med trafikseparingen gör parkeringar, cykel- och bilvägar samt gräsytor att rummet flyter ut. I gengäld drabbas inte husen av buller och föroreningar, i stället får de snarare mycket ljus och stora grönytor. Även Strömslund har en viss stadsmässighet med en huvudled som löper genom stadsdelen. Inne i området bildar tomterna en kvartersstruktur, men eftersom husen är placerade fritt på tomten är gatan mindre tydlig. Gatorna i Strömslund betraktas också som mindre offentliga till skillnad från de andra stadsdelarna. Vanligtvis rör sig grannar och släktingar i området då stadsdelen inte är uppförd i kombination med funktioner eller aktiviteter som avser att locka allmänheten. Vårvik kan utifrån byggnadsstruktur betraktas som en kombination av Trollhättan Centrum och Kronogården. På grund av att ytan i Vårvik är betydligt mindre i jämförelse med de andra stadsdelarna har bostäderna fått byggas på höjden för att skapa 1 600 bostäder. Detta medför också att bilden av byggnadsstrukturen i Vårvik påminner om den som syns i Trollhättan Centrum, men desto luftigare, vilket präglas i Kronogården.

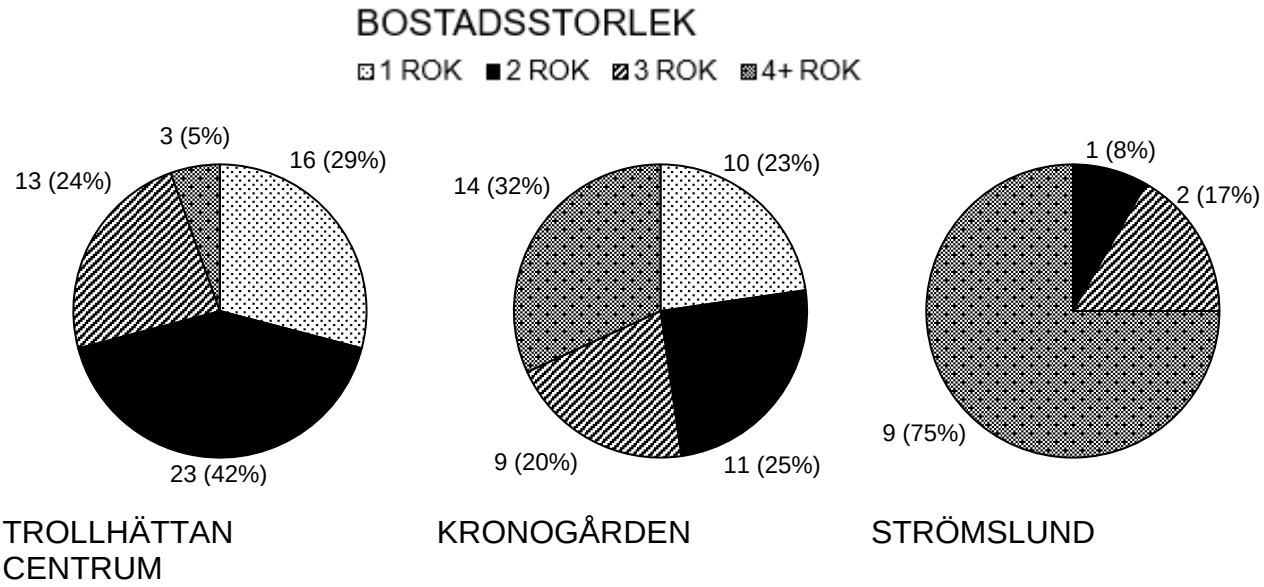

Figur 5.2 Bostadsstorlekar i respektive stadsdel.

Statistik ger en fingervisning om hur saker och ting ligger till. Bostäderna i Kronogården och Strömslund är i regel större än de andra två. I Strömslund är det inte så märkligt eftersom bebyggelsen till övervägande del består av villor. I Kronogården vägs ett antal småhus in i statistiken utifrån faktaunderlaget om Kronogården. Trollhättan Centrum är tydligt åt andra hållet, med en stor andel ettor och tvåor. Rimligtvis tenderar unga ensamhushåll att röra sig mer utanför hemmet i sin stadsdel än de som bor i villa, vilket skapar ökad känsla av stadsliv. Respondenten som är bosatt i Kronogården nämner bland annat att personen själv inte vistas utanför bostaden, utan åker till centrum för att hitta på saker. Kanske är det så att områden med mest funktioner och flest invånare också genererar mer folkliv.

5.2 Stadskvaliteter

Trollhättan Centrum, Kronogården och Strömslund har vissa gemensamma stadskvaliteter som uppfylls, men även några stadskvaliteter som skiljs åt. I observationsprotokollet som baseras på faktaunderlaget och egna besök på områdena, redovisas ett kryss framför uppfyllda kriterier och stadsdel, se Tabell 5.1.

Stadskvaliteter	Trollhättan Centrum	Kronogården	Strömslund
Närhet till centrum	X		
Närhet till spårstation	X	X	X
Tillgång till gång- och gatunätet	X	X	X
Tillgång till urbana verksamheter	X		
Tillgång till grönområden		X	X
Närhet till vatten	X		X
Skydd mot trafik och olyckor		X	X
Tryggt och lugnt (skydd mot kriminalitet och våld)	X	X	X
Skydd mot vind, väder, föroreningar och buller	X	X	X
Möjligheter till aktivitet (möjligheter att gå, stå/stanna, sitta, se, prata/höra)	X	X	X
Möjlighet att njuta av positiva miljöaspekter	X	X	X
Positiva sinnesupplevelser av det estetiska utformandet hos byggnader och utrymmen	X		X

Tabell 5.1 Observationsprotokoll över studieområde Trollhättan Centrum, Kronogården och Strömslund.

Kvaliteter som stadsdelarna har gemensamt är dels närhet till spårstation och tillgång till gång- och gatunätet. Människorna i stadsdelarna har möjlighet att ta buss eller tåg från en punkt till en annan. Det finns även goda möjligheter att röra sig på gång- och cykelstråk som finns tillgängligt i dessa delar av Trollhättan. Skydd mot kriminalitet och våld som också är en gemensam nämnare värderas högt och som finns över hela staden. Detta kan dock uppfattas tvetydigt vad gäller Kronogården och är beroende på vem man frågar. Utifrån egna studiebesök värderas ändå att den kvaliteten uppfylls och att det snarare beror på vilken krets man befinner sig i huruvida det är tryggt eller otryggt. Vidare är stadsdelarna placerade och byggda på ett sätt som gör att det finns ett skydd mot vind, väder och föroreningar samt buller. Möjligheter till aktivitet är ytterligare en stadskvalitet som uppfylls i alla områden. Denna aspekt kan dock utvecklas och locka fler unga vuxna till staden om man lyssnar till målgruppen. Möjlighet att njuta av positiva miljöaspekter är något som fullgörs i alla stadsdelar. Däremot förekommer det många gator i centrum som är skuggade på grund av den täta och höga bebyggelsen, vilket är svårt att ändra på. Trollhättans Stad har dock skapat möjlighet för detta genom en ombyggnation av torgplatsen som numera är helt öppen. Tillgång till parker och grönområden är en kvalitet som brister i centrum där fler parker efterfrågas och skulle därtill möjliggöra utrymme för fritidsaktiviteter.

Trollhättan Centrum har god tillgång till urbana verksamheter, men det föreligger en brist på detta i övriga studieområden. I Kronogården bör detta kompletteras för att skapa mer rörelse och inbringa människor utanför stadsdelen. Detta kan tänkas medföra att området betraktas

tryggare och att ryktena om Kronogården försummas. Här ställs dock höga förväntningar och det kräver attraktiva aktiviteter som möjligtvis inte går att besöka eller göra i centrum, då det finns tendenser att ta sig dit för aktivitet. Vad gäller Strömslund påstår respondenterna att det inte föreligger ett behov av fler verksamheter, då man gärna hänvisar till närhet till centrum.

Anmärkningsvärt är att observationen visar att Strömslund inte ligger nära centrum, medan enkätsvaren tyder på att en av de tre främsta kvaliteterna i stadsdelen är just närhet till centrum. Anledningen till att det inte är uppnått i protokollet beror på att avståndet inte uppnår kraven som föreskrivs i kunskapsöversikten, det vill säga att avståndet till Strömslund är inom en kilometer. Härav kan konstateras att det upplevda avståndet enligt respondenterna är att Strömslund inte är långt från centrum. Likaså uppnår inte Kronogården kravet heller.

Vidare är närhet till vatten en kvalitet Kronogården saknar, men som är svårt att påverka på grund av det geografiska läget. Däremot kan denna brist kompletteras med andra funktioner som ökar attraktivitet, så som att implementera fontäner eller dammar.

Vad gäller skydd mot trafik och olyckor är centrum det enda området där vissa brister föreligger. Detta motiveras framför allt av Torggatan och Drottninggatan som är högt trafikerad och omfamnar stadskärnan. I samband med att aktiviteten på torget ökar, föreligger även ökade risker för att bland annat barn närmar sig bilvägen. En annan aspekt som till viss del är problematisk är utformandet av gatunätet på Kungsgatan. På gatan passerar både bilar och bussar som gör allén mindre trafiksäker för gående, en av respondenterna påpekar att det inte alltid är lätt att uppmärksamma bilar som kommer från höger eller vänster när man korsar gatan.

Positiva sinnesupplevelser av det estetiska utformandet hos byggnader och utrymmen saknas enbart i Kronogården. Där påvisar bebyggelsen tydligt att den konstruerats för att skapa många bostäder snabbt och billigt.

6 DISKUSSION

Syftet har bland annat varit att uppmärksamma stadskvaliteter men även lyfta förbättringsåtgärder för att öka attraktiviteten i stadsdelarna. Vi har således fått insikter i vad unga vuxna värderar när de väljer bostad. Vidare gav fallstudierna över områdena insikter kring hur olika karaktärer och strukturer lockar helt olika målgrupper. Vilket gav starka indikationer på att stadsbilden är viktig för vart unga vuxna väljer att bosätta sig.

De intervjuade respondenterna har kommit med välutvecklade reflektioner kring deras upplevelser av stadsrummen, vilket har möjliggjort att vi tillsammans med dem och själva diskuterat olika förbättringsförslag utifrån behov och önskan bland unga vuxna.

Vad gäller Trollhättan Centrum och huruvida man ska locka unga vuxna talas främst om att öka satsningen på aktiviteter, vilket vi tycker att man redan har börjat göra. Vi upplever främst att renoveringen av torget och den nya byggnaden genererar ett större flöde av människor. Däremot är inte Kungsgatan lika trivsamt enligt respondenterna. Rimligtvis är det här man bör satsa fortsättningsvis, genom att etablera nya attraktiva butiker längs sträckan och inte enbart restauranger. Det finns även en avsaknad av nattklubbar, vilket bidrar till att kvällstid ofta är mörkt och tomt eller en plats där ungdomsgäng cirkulerar. Detta beskrivs av respondenterna som obehagligt och medför att man undviker centrum under kvällstid. Allén beskrivs också vara "i det billigaste slaget" och respondenterna menar att den bör rustas upp, både med belysning, blomstrande buskar eller växter och kullersten i stället för grus. Det finns även en önskan om fler parker eller grönområden mitt i centrala delen för att möjliggöra plats för socialt umgänge utomhus. Som tidigare nämnt talar man om ett utrymme som liknar Trädgårdsföreningen i Göteborg. Vi förstår att detta är svårt att genomföra på grund av den kvartersstruktur som råder i centrum. Utrymmet är begränsat för att möjliggöra nya öppna gräsytor, såvida man inte river befintlig bebyggelse.

Vidare i Kronogården föreligger brist på både livsmedelsbutiker och urbana verksamheter, vilket också är gemensamt för Strömslund. Vi ser dock att behovet är större i Kronogården på grund av stadsdelens läge som är väldigt avskilt från staden med motorvägen som löper emellan. Således finns ett behov av fler livsmedelsbutiker, då man primärt syftar till en enda butik i Kronogården. En idé är att satsa på ett större näringsliv och med fler verksamheter som ökar stadslivet i stadsdelen. Utöver livsmedelsbutiker har vi talat om ett mindre köpcentrum med attraktiva butiker som kan konkurrera med Överby och centrum. Troligtvis kräver det exklusivare butiker såsom ZARA, Design Only eller Iems, men det kräver också att rätt förutsättningar finns i stadsdelen. Det innebär till exempel att butikerna måste generera ett tillräckligt flöde för att vara lönsamma.

Fortsättningsvis ser vi att det negativa ryktet om Kronogården måste förändras för att få människor att vilja flytta dit eller vistas där. En av respondenterna menar att det inte är möjligt och de andra påstår att det krävs större åtgärder. När vi talade med en av respondenterna som representerade Kronogården, menar personen att om man personligen inte är i "fel" kretsar eller umgängen, så påverkas man inte heller av oroligheterna mer än någon annanstans. Respondenten pekar på att detta delvis kommer från att många är arbetslösa, både unga och vuxna, och får därför inte möjligheten att interagera med andra människor. Förslagsvis har vi talat om att man borde försöka skapa olika intresse- eller fritidsgrupper, alternativt vardagsaktiviteter som kan engagera många olika människor, även locka personer från andra stadsdelar att komma dit. På detta sätt skulle man kunna skapa sociala umgängen genom en aktivitet där man återkommande ses en viss tid varje vecka eller månad, som enbart kräver ett frivilligt deltagande genom att dyka upp. Det kan vara allt från bakluckeloppis, promenader

med syfte att lära känna varandra eller olika idrottsturneringar som inte kräver att man representerar en klubb.

Ytterligare en aspekt som vi ställer oss kritiska till är just att gränserna mellan stadsdelarna, främst vad gäller Kronogården och Strömslund. De mentala avstånden upplever vi är större mellan områdena trots att det fysiska avståndet inte är lika långt. Detta är ett starkt incitament att man behöver implementera ännu större åtgärder genom att exempelvis komplettera befintlig bebyggelse. Antingen genom att bygga till flera våningar eller producera nya i det redan byggda stadsrummet. På så sätt kan olika och fler människor lockas till staden. Däremot har man börjat producera småhus i utkanten av Kronogården redan, men som inte påvisat en större förbättring vad gäller ryktet eller ökad integration. Vi tycker att det är svårt att få den nya bebyggelsen att självklart tillhöra stadsdelen, eftersom man ofta inte refererar till dessa när man talar om Kronogården. Vi tror att det beror på att skalan och uttrycket på husen är för olik den befintliga karaktären, vilket kan vara svårt att undgå med tanke på i vilket syfte stadsdelen uppfördes. Detta är dock en viktig fråga, men som kräver att man kopplar ihop det nya med det gamla, då blandningen av gammalt och nytt kan skapa variation i ett enformigt område. I detta avseende tycker vi att Vårvik är en bra referens. Visserligen bygger man inte i ett gammalt bostadsområde, men i ett tidigare industriområde, där befintlig bebyggelse avser att bevaras och rustas upp. Där kommer man att anpassa den nya byggnaden till den tidigare byggda miljön i både färg och skala vilket ökar samspelet mellan bebyggelsen.

Tittar man på Strömslund består stadsdelen enbart av villor, vilket de unga vuxna också önskar att det förblir. Problemet blir återigen en segregationsfråga, som med störst sannolikhet inte kan lösas med nyproduktion av till exempel höghus för att skapa variation. Med anledning av att området geografiskt sett är högt beläget, är det med störst sannolikhet inte möjligt att bygga höga hus i området. Detta beror på restriktionerna som finns med hänsyn till flygtrafiken.

Tittar man på Strömslund som helhet finns det som tidigare nämnt viss avsaknad av stadsliv och urbana verksamheter. Däremot är denna aspekt inget problem enligt respondenterna från både enkäten och intervjuerna. Unga vuxna uppskattar lugnet och medger att det är ett attraktivt område när de i framtiden skaffar familj.

Vad gäller Vårvik har vi definierat den som den hållbara staden, eftersom den är tänkt att passa många människor med fokus på social- och ekologisk hållbarhet. Utvecklingsprojektet lägger stor vikt vid att lösa segregationsfrågan som lyfts ovanstående, genom att skapa olika typer av bostäder, verksamheter och upplåtelseformer. Projektet lägger även vikt vid mobiliteten. Trollhättan har Sveriges mest biltäta stadskärna, ändå har man aktivt valt att bygga en halv parkeringsplats per lägenhet i stadsdelen. Detta är en stor kontrast till vad Strömslund och Kronogården tidigare förespråkat, där bilen nästan varit ett faktum. Båda aspekter är stora utmaningar, men också ett tecken på att stadsutvecklingen i staden tar stora kliv framåt och som vi tror kommer vara avgörande för en hållbar framtid.

Vad gäller kvaliteterna i Vårvik är dessa svåra att förutspå. Troligtvis kommer tillgängligheten vara god med gångavstånd till Överby, stadskärnan och resecentrum. Kommunikationsmöjligheterna som har presenterats pekar på att det kommer vara möjligt att ta sig från Vårvik med bussförbindelse också. Emellertid har området både närhet till grönområden och vatten.

Andra tips som har diskuterat gäller hela Trollhättan och berör social- och ekologisk hållbarhet. I Göteborg inför man möjligheten att abonnera bilar i och med att staden byggs om och förtätas. Bilpooler finns i innerstaden för att på sikt minska biltrafiken i stadskärnan, vilket Trollhättan

är i behov av. Ytterligare förslag gäller ökade möjligheter till aktivitet. I Göteborg har man nyligen infört ett koncept som kallas Piffl. Det är en hyr- och delningstjänst för utomhusaktiviteter, där man kan hämta olika föremål för aktiviteter baserat på stationens läge och omgivning. Det är allt ifrån brännboll, volleyboll och kubb. Andra referensobjekt är exempelvis Boulebar Rosenlund i Göteborg, där man kombinerar bar med boule som skapar ytterligare en attraktion. På så sätt ökar möjligheterna att interagera med andra människor och som vi tror är socialt hållbart. Liknande koncept tror vi lockar unga vuxna och kan vara av stor betydelse för att staden ska talas om och få ett positivt rykte.

7 SLUTSATS

Studien som genomförts visar att en ensidig sammansättning bostäder lockar ett ensidigt klientel, då alla dessa stadsdelar också har en specifik målgrupp, mer eller mindre hårdraget. Trollhättan Centrum domineras av ettor och tvåor, vilket är väl anpassat för studenter och pensionärer. Kronogården består av billigare lägenheter i varierande storlekar. Framför allt bor där större barnfamiljer med utländskt påbrå. Strömslund lockar sambor, barnfamiljer och höginkomsttagare med svensk bakgrund till ett typiskt villaområde. Att blanda olika bostadstyper indikerar därmed på en blandning av olika befolkningsgrupper. Däribland har stadsdelarna Strömslund och Kronogården idag tydliga sociala problem vad gäller segregationsfrågan. Det innebär att det krävs förändringar att göra i dessa områden, dessvärre utan en universell lösning, men som är värda att diskutera.

Vidare påvisar enkäten och intervjuerna att Trollhättan är en stad där invånarna till största del trivs. För att locka fler är det viktigt att marknadsföra staden på ett sätt som visar att Trollhättans Stad är öppen för möjligheter i form av högskolestudier, pendlingsmöjligheter och är karriärmässigt hållbart. Även belysa vikten av att det är prisvärt i förhållande till läget med närhet till vatten, grönområden och eventuellt Göteborg. Dock finns det en del som väljer att flytta just på grund av stadens bristande utbud av aktiviteter och verksamheter som är mer lämpat för familjelivet. Unga vuxna söker sig ofta till städer med variation av butiker, restauranger och uteliv. Staden behöver även präglas av två viktiga frågor, både social- och ekologisk hållbarhet. Här behöver man skapa fler tillfällen som leder till att människor interagerar med varandra. Det innebär att människor som inte har vänner eller familj i närheten eller som är sysslolösa på veckodagarna också ska ges möjligheten att träffas. Det är även av stor vikt som Sveriges mest biltäta stadskärna att arbeta mot miljövänligare alternativ. I denna fråga är tillgången av gång- och gatunätet, men även närhet till spårstation avgörande för att tillgängligheten ska fungera. Nämnvärt i detta avseende är att respondenterna som intervjuades är överens om att möjligheten att röra sig till fots i Trollhättan är bra, tack vare gatunätets utveckling de senaste åren. Däremot påpekas att bussförbindelsen hade kunnat förbättras med tätare avgångar till hållplatser utanför innerstaden för att slippa ”passa bussen” och minska behovet av bilen.

Avslutningsvis visar studien på att stadsbilden har en stor betydelse för att unga vuxna ska vilja bo i Trollhättan och inte minst i vilken stadsdel de föredrar. I studien framkommer två tydliga exempel, dels det faktum att man kan köpa en trea på Kronogården för 500 000 kronor, vilket är billigt i förhållande till prisbilden i övriga staden. Trots att bostadspriset är tilltalande uppfylls inte de stadskvaliteter som efterfrågas bland unga vuxna, vilket gör att man inte vill flytta dit. Det andra exemplet är att unga vuxna inte söker efter en villa för att leva det “vanliga” unga vuxenlivet, utan ser Strömslund som ett alternativ i framtiden. Där föreligger en risk att unga vuxna flyttar från Trollhättan som ung vuxen och sedan trivs i den nya staden. Till följd av detta flyttar de inte tillbaka till Trollhättan för familjelivet.

Det är dock uppenbart att staden bär på flera stadskvaliteter som uppskattas av invånarna, likväl som det finns vissa aspekter som kan utvecklas för att bidra till attraktivare miljöer och ökad stadsmässighet. Med stadens nuvarande utgångspunkt finns det däremot goda förutsättningar för att uppnå målsättningen att bli 70 000 invånare år 2030. Med det sagt, är respondenternas tankar och erfarenheter i denna studie en värdefull pusselbit på vägen dit.

REFERENSER

Bell, E. & Bryman, A. (2017). *Företagsekonomiska forskningsmetoder* (3. uppl.). Liber.

Edholm, L., & Sjöstedt, M. (2014, 14 juli). Bygg tätare, inte glesare. *Svenska Dagbladet* Hämtad 3 april, 2021, från https://www.svd.se/bygg-tatare-inte-glesare

Fastighetsnytt. (2020, 20 november). *Efter corona- två nya faktorer ritar om bostadsmarknaden*. Hämtad 23 mars, 2021 från https://www.fastighetsnytt.se/fastighetsmarknad/bostader/efter-corona-tva-nya-faktorer-ritar-om-bostadsmarknaden/

Gehl, J. (2011). *Cities for People*. Island Press.

Gustafsson, D. (2018, 11 april). Vill att fler studenter stannar kvar. *TTELA*. Hämtad 23 februari, 2021, från https://www.ttela.se/nyheter/trollh%C3%A4ttan/vill-att-fler studenter-stannar-kvar-1.5582908

Johansson, H. (1987). *Trollhättan: Samhälle i expansion*. Trollhättan: Kommunen.

Kraftstaden Fastigheter. (2020, 16 december). *Trollhättan - en av framtidens åtta mest eftertraktade städer*. Hämtad 13 januari, 2021, från https://www.kraftstaden.se/trollhattan-en-av-framtidens-atta-mest-eftertraktade-stader/

Länsstyrelsen. (1965). *S IV-1967 planbeskrivning.*

Nordlander, M. (2020, 20 november). Efter corona - två nya faktorer ritar om bostadsmarknaden. *Fastighetsnytt*. Hämtad 13 januari, 2021, från https://www.fastighetsnytt.se/fastighetsmarknad/bostader/efter-corona-tva-nya-faktorer-ritar-om-bostadsmarknaden/

Olsson, Y. (2020, 12 november). Centrumarbetet tar nya vägar. *TTELA*. Hämtad 23 februari, 2021 från https://www.ttela.se/nyheter/trollh%C3%A4ttan/centrumarbetet-tar-nya-v%C3%A4gar-1.36931313

Sahlback, M. (2015, 7 februari). Klart för småhus på Kronogården. *TTELA*. Hämtad 5 april, 2021, från https://www.ttela.se/nyheter/trollh%C3%A4ttan/klart-f%C3%B6r-sm%C3%A5hus-p%C3%A5-kronog%C3%A5rden-1.1284855

Spacescape. (2011). *Värdering av stadskvaliteter*. http://www.spacescape.se/wp-content/uploads/2015/05/stadskvaliteter.pdf

Statistiska centralbyrån. (2020). ArcGIS [Mjukvara]. Esri. https://services9.arcgis.com/BH6j7VrWdIXhhNYw/arcgis/rest/services/Befolkning_efter_uppl%C3%A5telseform/FeatureServer

Stiftelsen Älvsborgs länsmuseum. (1981). *Trollhättans kommun: Del 5 5, Lagmansereds kommun samt delar av Trollhättans stad: Kanal- och slussområdet samt Strömslund och Torsered.* (Rapportnr. 27). Älvsborgs läns museifören.

Sweco. (2020). *Vårvik: Kvalitets- och gestaltningsprogram.* https://www.trollhattan.se/globalassets/dokument/bygga-bo-och-miljo/stadsbyggnad/detaljplaner/stridsberg/d6_2020-o.gestaltningsprogram.pdf

Trollhättans Stad. (2013). *Översiktsplan 2013: Områdesprofiler*. https://www.trollhattan.se/contentassets/35917598ca574df088721123679acb20/omradesprofiler_web.pdf

Trollhättans Stad. (2014). *Kulturmiljöprogram: Kulturhistoriska miljöer och byggnader i Trollhättans tätort*.

Trollhättans Stad. (2020). *Detaljplan för Stridsbergsområdet: Del av Källstorp 4:3 m.fl. Vårvik*. https://www.trollhattan.se/globalassets/dokument/bygga-bo-och-miljo/stadsbyggnad/detaljplaner/stridsberg/d6_2020-a.planbeskrivning_lagupplost.pdf

Trollhättans Stad. (u.å.). *Med sikte på 2030: Näringslivsstrategi Trollhättan*. https://www.trollhattan.se/globalassets/dokument/naringsliv-och-arbete/naringslivsstrategi_trollhattan_210401_web.pdf

Visit Trollhättan-Vänersborg. (u.å.). *Slaskegatan i Strömslund*. Hämtad 7 april, 2021, från https://www.vastsverige.com/visittrollhattanvanersborg/produkter/slaskegatan/

Åkesson Bengtsson, J. (2020, 16 december). *Därför lyfts Trollhättan fram som en stad att räkna med i framtiden*. Trollhättans Stad. Hämtad 13 januari, 2021, från https://www.trollhattan.se/startsida/aktuella-nyheter/darfor-lyfts-trollhattan-fram-som-en-stad-att-rakna-med-i-framtiden/

BILAGA 1 TRANSKRIBERAD INTERVJU MED RESPONDENT 1

Respondenten är 22 år gammal och har tidigare bott i Kronogården. Personen har även bott och bor i en annan del av Trollhättan idag.

Var i Trollhättan bor du idag?
Jag bor i Skoftebyn.

Har du bott där hela livet eller är du relativt nyinflyttad?
Nej, jag har bott här i 15 år. Jag är född i Örebro, sedan flyttade vi (jag och min familj) till Åmål, en stad lite högre upp i landet.

Hur gammal är du nu?
Jag är 22 år gammal, men fyller 23.

Tycker du att något saknas i närheten av vart du bor idag?
Jag kan uppleva att det saknas mataffärer. Man kan promenera men det tar lite längre tid, så det saknas. Annars så finns det mesta.

Vart ligger den närmsta matbutiken?
Ungefär 15 minuter med promenad bort, kanske lite mer. Det beror på hur snabbt man går.

Upplever du att du behöver ha bil där du bor eller kan man cykla till de flesta ställen?
Ja (man kan cykla till de flesta ställen), speciellt nu när de har byggt så mycket. Det har gjort det är väldigt lätt att ta sig till olika ställen, så det är bra.

Vad bra! Jag antar att du har koll på Kronogården, Trollhättans Centrum och Strömslund? Vad har du för erfarenheter eller känner du personer från respektive område?
Jag kan väl börja med Kronogården. Jag och min familj bodde där i några år direkt när vi kom från Åmål. Där är det väldigt stor skillnad jämfört med resterande delar av Trollhättan. Det är väldigt mycket familjer med annan bakgrund som bor där och nu har det varit väldigt aktuellt med segregationsfrågan för Trollhättan. Som ni kanske vet är staden väldigt segregerad av sig. Man har nu jobbat med [...] att motverka denna fråga. Bland annat eleverna som går på Kronogårdsskolan, där man ska flytta de som går i högstadiet till andra skolor för att integreras mer med andra. Det sker lite olika arbeten. Strömslund har jag faktiskt inte så mycket om och jag har inte så många vänner därifrån heller. Man har ju inte hört så mycket om det på samma sätt. Det är inte lika aktuellt.

Och centrum?
Ja, det byggs ju jättemycket. Bland annat har man byggt en torgbyggnad där som ska försöka få folk att bli mer attraherade till centrum genom att man ska kunna göra lite fler saker där. Man bygger och försöker få dit folk.

Tror du att torgbyggnaden och den nuvarande expansionen av centrum kommer att generera ett större flöde av människor?
Det tror jag faktiskt. Min syster är bland annat från centrum (bor i centrum) och jobbar där i närheten av centrum. Hon berättar att det är väldigt många som drar nytta av torgbyggnaden och att det finns lite kaféer och sådant där. Sedan är det många restauranger som byggs, så jag tror ändå det börjar bli mer attraherat.

Tror du att skolorna, nu när man flyttar eleverna, kommer ha någon slags påverkan på segregationsfrågan de närmaste 10 åren?
Det är väldigt svårt att säga. Det är som sagt det man försöker jobba för, men jag vet att det har varit väldigt många diskussioner. Bland annat så är det många som ska flytta till Strömslund och där är det många familjer som har varit emot detta, att sina egna barn ska integreras med andra och så vidare. Sedan har det också varit familjer från Kronogården som inte varit positiva (till flytten) för att deras vardag måste ställas om. Oftast bor ju de som går i den skolan i närheten av skolan och i detta fall måste man ta bussar. Staden i sig har jobbat väldigt mycket för att göra det lättare för de studenter som ska byta, bland annat så erbjuder dem bussar som går direkt till skolan från Kronogårdsskolan. Men som sagt, det är väldigt svårt att säga.

Jag förstår det. Men det är endast Kronogården och i Skoftebyn som du har bott i Trollhättan?
Nej, eller jo. Jag har bott i Karlstorp också, men det tillhör ju nästan Kronogården.

Om du skulle rangordna de olika stadsdelarna utifrån vart du helst hade velat bo kontra minst velat bo?
Jag är mer för villaområden, lite mer utanför centrum, så då blir det nog (1) Strömslund, (2) centrum och (3) Kronogården. Och det är faktiskt väldigt synd att man har den uppfattningen eller att man känner så för Kronogården. Men det grundas i olika saker, bland annat så har man inte mycket villaområden där, utan det är mycket höghus. Strömslund beror väl kanske på vart man bor, men det är ändå lite närmare till stan. Vi får se om uppfattningen ändras.

Om vi byter spår och hoppar in på något annat. Vad tänker du på när jag säger attraktiva bostäder?
Jag tycker det är väldigt viktigt med att det ändå ska vara lätt att ta sig till olika ställen i Trollhättan. Även att man kan ta promenader ute i naturen, att man har den möjligheten också. För jag känner att nu när jag bor här (i Skoftebyn) är det lätt att ta sig, bland annat till slussarna vilket jag tycker är väldigt fint. Som sagt, om man vill ta en promenad till stan så är det inte så långt heller. Jag tycker att det är väldigt viktigt att man kan ta sig till olika ställen ganska lätt. Sedan, som sagt, affärer och sådant, det tycker jag man ska investera i, i alla fall en kiosk eller någonting som man kan ha i närheten. För det är fortfarande inte aktuellt (det saknas).

Tycker du att attraktivitet är ett bra mål, det vill säga att staden har som vision att växa? Eller är det fördelaktigt att Trollhättan förblir en mellanstad?
Som sagt nu jobbar man väldigt mycket och här i Trollhättan har man ändå mycket att välja på. Jag tänker även utbildningsmässigt, vi har ju Högskolan Väst där det finns väldigt många program som erbjuds, så självklart. Man vill ju ändå ha olika saker såsom skolor, shoppingställen och sådana saker i närheten. Jag har ju pendlat ganska mycket mellan Trollhättan och Göteborg, efter ett tag så vänjer man sig, men självklart hade det varit lättare om man bor i den staden som man pluggar i så att man inte behöver ta den resan. Det tar ju lite tid. Men som sagt, det är bara kul att utvecklas och att det blir mer attraktivt.

Så du är positiv till att Trollhättan växer?
Ja!

Vad är det som gör Trollhättan till en bra stad att leva i, om du jämför med Göteborg, Örebro och Åmål?
Just Örebro kan jag inte säga så jättemycket om eftersom jag bodde där när jag var väldigt liten så jag kommer inte ihåg jättemycket av det. Men vi kan ta Åmål som ett exempel, där har man

inte så mycket, till exempel ingen högskola i närheten i staden. Det tycker jag är väldigt bra här (i Trollhättan), att man har den tillgången. Sedan har man affärer och naturen (i Trollhättan) som jag tycker är väldigt kul, att vi har närheten till slussarna och olika naturområden som jag nämnde tidigare också. Att man kan gå till olika områden utan att det ska vara något problem. Det finns bussar som går, det är linjer som går i princip till alla områden. Det finns kopplingar mellan stadens olika delar som jag tycker är bra. Men som sagt, Kronogården är fortfarande en fråga som man behöver jobba med för att få det mer integrerat med resterande stadsdelar tycker jag.

Om vi ser till Göteborg då, tycker du att något saknas i Trollhättan som Göteborg har?
Jag tror det är just det att i Göteborg finns det ännu mer att välja på, speciellt som ung. Där har man restauranger och det finns så mycket annat som man kan hitta på där, den möjligheten finns inte på samma sätt här. Göteborg har varit en storstad ett bra tag. Jag tänker att Trollhättan passar väldigt mycket för familjer. Det är inte en jättestor stad i sig, men det finns ändå mycket att välja på. Sedan tror jag att Göteborg passar bättre för unga som gillar att göra saker på helger och lite så. Sedan om man är intresserad av läkarutbildningar och civilingenjörsutbildningar eller andra liknande utbildningar så är det ju oftast Göteborg som man måste ta sig till. Det underlättar ju att man bor i staden, men som sagt, tågen går ju. Det är inte ett jättestort problem.

Är det någon annan stad du skulle vilja bo i förutom Trollhättan i dagsläget?
Jag gillar Göteborg väldigt mycket faktiskt, så då blir det nog Göteborg.

Varför?
Lite som jag beskrev innan. Speciellt nu har man sina vänner där som man skapat i samband med utbildningen, men som sagt det underlättar ifall man bor där. Sedan är det ju ett val som jag har gjort, att pendla, så det är ändå mitt val i sig. Som sagt, skulle det underlätta om jag och min familj bodde där och att man hade allting nära.

Kan du se dig själv i Trollhättan om 10 år eller har du funderat på att flytta ifrån staden efter studierna?
Jag har faktiskt funderat på att flytta, men det beror lite på vart jag hittar mitt jobb och sådant. Sedan är jag väldigt familjekär så jag gillar att bo nära min familj. I Göteborg är det också det att många byggföretag finns där och det är kopplat till min utbildning. Så det är inte helt omöjligt att jag flyttar dit då, i och med att det är mycket som finns där.

Vad tycker du om gågatan/allén i Trollhättan? Vilka intryck eller erfarenheter har du av platsen?
Nej, jag har faktiskt inte det. Jag har inte så mycket att säga om det.

Vilka faktorer tror du att centrum behöver för att hållas levande?
Att man gör det möjligt för, inte jättestora restauranger, men att de ändå ska få möjlighet att komma in mer i centrum, att det ska öka attraktivitet. För det är oftast, inte bara, men de unga som vill kunna hitta på olika saker i centrum och då ska ändå den möjligheten finnas. Att man ändå investerar i olika saker där.

Då tänker klubbar, restauranger, aktiviteter och så vidare?
Ja precis.

Har du hört talas om projektet som håller på att utvecklas i Vårvik?
Det är nära centrum på andra sidan älven. Det är väl NCC som bygger där.

Vi beskriver kortfattat projektet i Vårvik.

Låter Vårvik attraktivt för dig? Hade du kunnat tänka dig flytta dit när projektet står färdigt år 2023?
Geografiskt sett tycker jag det är en väldigt bra placering. Det är ju nära till resecentrum, nära till staden eller centrum. Det är nära till mycket egentligen och där finns det ju också naturområden, så det kan bli väldigt bra. Sedan vet jag att det är en del som inte har varit jättepositiva till detta projekt, jag tror det är industriområdet, att man inte var positiv till att man skulle bygga om det (industribyggnaderna). Men jag har inte så mycket information om det. Men ja visst, det tycker jag.

Finns det något du vill tillägga?
Jag kan väl bara passa på att önska er lycka till med examensarbetet och att ni har fått svar på era frågor!

BILAGA 2 TRANSKRIBERAD INTERVJU MED RESPONDENT 2

Respondenten är 27 år gammal och nyinflyttad till centrum.

Hur länge har du bott i Trollhättan?
Jag flyttade in till Trollhättan andra veckan i januari år 2021. Jag har periodvis bott i Ryssland, Borås och Göteborg.

Hur kommer det sig att du flyttade till just Trollhättan?
På grund av pandemin så har jag mer eller mindre arbetat hemifrån och det jobbet jag gör nu kan jag alltid genomföra på distans. Jag är inte begränsad till en specifik ort. Så länge jag har åtkomst till en stabil nätverkskoppling och en dator så kan jag göra mitt jobb. Det var delvis en anledning till att jag bestämde mig för att flytta till Trollhättan. Andra anledningen är att jag blev erbjuden en, som jag anser, väldigt bra lägenhet i centrala Trollhättan och då skadar det ju inte heller att jag har familj och vänner i närområdet.

Tycker du att du har allting i närheten av din nuvarande bostad? Finns det något som saknas?
Jag saknar en balkong, annars har jag allt jag behöver. Det är gångavstånd till livsmedelsbutiker, krogar, barer, resecentrum, naturliv. Så jag är supernöjd!

Känner du till Kronogården och Strömslund? Har du några erfarenheter eller vänner som bor där?
Gällande Strömslund så har jag bara hört på ryktesvägar att det är ett av de attraktiva områdena i Trollhättan, bland annat för folk som har familj eller vill ha familj. Folk som köper sitt eget hus och så vidare. Generellt ett ganska lugnt område.

Om du får rangordna Kronogården, Centrum eller Strömslund om nummer 1 är "hit vill jag flytta" och nummer 3 är minst tänkbara av alternativen. Förklara gärna varför.
Då rangordnar jag självfallet centrum eller centrala delen av Trollhättan, min absoluta topp (1). Jag tycker om bekvämligheten med att kunna ha allting med gångavstånd, just på grund av att jag inte har egen bil. Och att ha gångavstånd till Ica, restauranger, resecentrum, egentligen allt jag behöver. Det är guldvärt för mig. Sedan naturlivet. Jag tror även att jag känner mig generellt säker (trygg) just i de centrala delarna av Trollhättan eller specifikt centrum. Det är väl det. Jag vet inte jättemycket om Strömslund, men jag placerar det på andra plats. Jag skulle finna det mer attraktivt om jag någon gång skulle bestämma mig för att bilda min egen familj, möjligtvis köpa ett hus och det är ett lite lugnare område.

Då går tredjeplatsen till Kronogården?
Ja. Nu vet jag fortfarande inte, men polisen har olika klassificeringar där de betygsätter områden. Jag tror att det finns utsatta områden och särskilt utsatta områden. Tidigare så bodde jag i, innan jag flyttade till min nuvarande bostad i Trollhättan, Borås. I området som är känt som Hässleholmen/Hulta som polisen har klassats som ett särskilt utsatt område.

Du tänker att detta område är snarlikt till Kronogården?
Definitivt! Sedan har man hört mycket historier från lokaltidningen och från andra. Det är lite stökigt. Det är bilbränder, öppen narkotikahandel.

Vad tycker du behöver utvecklas i Kronogården för att du ska vilja bo där? Är det just säkerhetsaspekten?
Jag tror vi har gått förbi det steget. Det finns ingen möjlighet att förbättra det utifrån utvecklingen de senaste 10 åren. Man har försökt, men man har misslyckats, enligt mig. Så jag tror aldrig det kommer att bli aktuellt för mig.

Om vi tar en helt annan fråga. Vad tänker du på när jag säger attraktiva bostäder?
Oj, det skulle nog bli radhus eller lägenheter placerade centralt i städer. Nära till centrum.

Tycker du att attraktivitet är ett bra mål, det vill säga att staden har som vision att växa? Eller är det fördelaktigt att Trollhättan förblir en mellanstad?
Det beror lite på hur folk ser på det. Jag bodde i Göteborg. Just jag som alltid bott i mindre städer har lite svårt för det tror jag. Jag tycker det är mer bekvämt med mellanstora städer, inte för små och inte förstora. Bara lagom.

Vilken målgrupp passar Trollhättan idag tycker du?
Jag skulle nog säga att det passar vilken målgrupp som helst, det är det som är charmen med mellanstora städer. Det är en stad under utveckling så vi får se hur det kommer att se ut framöver.

Vad tror du man behöver göra i Trollhättan för att dra till sig fler unga vuxna?
Jag vet inte hur bostadsnivån ser ut just här i Trollhättan, det kanske ni har koll på. Finns det tillgängliga bostäder för de som verkligen vill ha det? Kan man köpa sitt hus? I mina ögon finns redan allting här.

Så du tycker inte att det är för lite av någonting?
Jag har alltid levt med litet (begränsat) så det är jag ju van vid. Jag är inte van vid ett jätteutbud av allting.

Om vi ser till Göteborg som du bodde i tidigare, saknar du något därifrån?
Inget som jag kommer på så här på rak arm.

Finns det någon annan stad som du upplever bättre än Trollhättan?
Om staden skulle vara större, populationsmässigt och utbud, det skulle jag nog uppskatta. Min idealstad skulle nog beskrivas som Linköping i Region Östergötland. Inte Lidköping, utan Linköping. Jag tycker det är en väldigt charmig stad, jag har besökt det ett par gånger där min nära vän studerade och bodde där. Den har rätt balans av vad jag skulle säga hur en mellanstad ska vara.

Kan du se dig själv i Trollhättan om 10 år eller har du funderat på att flytta ifrån Trollhättan? I så fall vad beror det på?
Jag tror jag skulle kunna nöja mig med Trollhättan. Allting kommer ändå bero på min livssituation helt enkelt. Kommer jag ha en familj eller inte? Hur kommer det se ut med mitt arbete? Behöver jag befinna mig på ett kontor under arbetstid eller inte? Om det är som det just nu, hade jag definitivt kunnat tänka mig vara i Trollhättan om 10 år.

Kan du tänka dig att pendla till Göteborg för jobb?
Ja!

Om vi byter ämne till centrum och ställer några frågor om det. Vad tycker du om gågatan/allén i Trollhättan? Vilka intryck eller erfarenheter har du av platsen?

Dom gånger jag varit i Trollhättan, utöver den tiden jag bott här nu, är nattetid på just den gatan. Nattetid var det rätt livat. Det finns bland annat ett par krogar som är placerade på den längan om man kan säga så. Vad jag själv har fått uppleva nu (när jag bor här), i alla fall under kvällstid, så är det mycket ungdomsgäng som bara hänger runt.

Hur uppfattas det?
Det kan uppfattas otryggt av andra, men inte för mig.

Vilka faktorer tror du centrum behöver för att hållas levande?
Jag tror att högskolan lyfter det en del, antalet ungdomar. Utan högskolan skulle det definitivt varit en helt annan stad. Så tror jag det brukar se ut generellt sett när det kommer till studentstäder. Linköping till exempelvis kan man nästan säga är "dödstomt" utan universitet de har. Arbetsmässigt finns det en stor andel som pendlar från Trollhättan till Göteborg. Jag har själv gjort det. Jag har pendlat mellan Vänersborg och Göteborg för arbete. Majoriteten kliver av eller på i Trollhättan. Troligtvis verkar det i ryktesväg vara brist på bostäder exempelvis för ungdomar som vill få tag på sin första hyres- eller bostadsrätt, men så ser egentligen utveckling ut överallt i Sverige.

Har du hört talas om projektet som håller på att utvecklas i Vårvik?
Jag går förbi där dagligen, det ser ut som de röjer runt en del.

Vi beskriver kortfattat projektet i Vårvik.

Tror du Vårvik hade varit aktuellt för dig?
Som jag nämnde innan går jag förbi där dagligen. Självaste ytan ser inte jättestor ut. Jag vet inte exakt vad det är de har tänkt att bygga där, men jag misstänker lägenhetsbyggnader.

Vi visar en skiss på Vårvik.
Definitivt, det finns potential! Jag tror att det kommer ha allt man behöver. Det beror lite på utvecklingen. Det har varit ett projekt här i Trollhättan, nära Innovatumområdet och byggt upp det man kallar för Innovatum science park och lägenhetsbyggnader runt omkring där. Just servicemässigt kanske dem inte har något alls. Men jo, definitivt, det hade varit mysigt. Jag hade absolut kunnat tänka mig att flytta dit.

Innan vi rundar av, är det något du vill tillägga?
Jag kanske kan lyfta en nackdel. Det gäller resecentrum i Trollhättan, där jag tror folk upplever en del oroligheter just vad gäller ungdomsgäng som springer runt där. Det har bland annat varit, så jag inte misstar mig nu, misshandel och rån. Och av egen erfarenhet, jag går förbi resecentrum dagligen, under kvällstid är det alltid en polisbil där, mer eller mindre. Jag vet inte riktigt varför, men jag misstänker oroligheter.

Det är inget som du har upplevt tidigare?
Det har nämnts i lokaltidning. Jag vet inte vem som har skrivit det, så jag har ingen riktig referens. Men det har nämnts i alla fall att folk upplever det oroligt på resecentrum på kvällstid.

BILAGA 3 TRANSKRIBERAD INTERVJU MED RESPONDENT 3

Respondenten är 32 år och bosatt i Kronogården.

Hur länge har du bott i Trollhättan?
I princip i hela mitt liv, det blir sedan cirka 25 år tillbaka.

Just nu bor du i Kronogården. Vart bodde du innan?
Jag växte upp i Hjortmossen. När jag 16 år och skulle börja på gymnasiet flyttade mina föräldrar hit (till Kronogården) för att de köpt lägenhet här. Sedan dess har jag bott här egentligen. En granne flyttade ut väldigt hastighet, de skötte sig inte så väl. Så det blev det en lägenhet ledig i samma trapphus så då köpte jag den. Nu har jag bott här sedan 2012.

Trivs du i stadsdelen och känner du att du har allting du behöver? Eller saknas något?
Jag skulle inte säga att jag trivs superbra här (i Kronogården), alltså det är inte så att jag går ut här eller så. Det är mer att jag trivs i området jag bor på, det är väldigt lugnt och skönt vid min bostadsrätt. Det är mycket familjer och mycket äldre människor, så det är egentligen så att jag bara är här, men ska jag hitta på något är det inne i stan. Alla mina syskon bor i stan så då är det att jag är mer i stan.

Hur kommer det sig att familjen flyttade till Trollhättan från början?
Det vet jag faktiskt inte. Jag tror mina föräldrar kände någon här i stan, så flyttade de hit.

Om du skulle rangordna centrum, Kronogården och Strömslund, vart skulle du helst vilja bo om du fick rangordna ett till tre.
Då skulle Strömslund vara nummer ett. Det är väldigt bra skolor där och området är väldigt mysigt och säkert. Man hör inget negativt om Strömslund. Vilka var de andra stadsdelarna?

Centrum och Kronogården.
Centrum (2) är ju väldigt tryggt, jag har tre syskon som bor i centrum så det är skönt. Även att ha nära till allting och bara gå ut och promenera, det är bra promenadstigar. Kronogården blir ju sist då.

Någon speciell anledning till att Kronogården blir sist?
Nja, det är inte jättetryggt. Sedan tror jag att oavsett vart man är så kan det vara fel tidpunkt. Jag känner en del som bor här också, runt i stan i Trollhättan också. Jag tror också att är man inte i fel kretsar eller i fel umgängen så påverkas man egentligen inte så mycket av det som händer här eller någon annanstans.

Vad tror du behövs utvecklat i Kronogården för att det skulle kännas mer tryggt? Finns det något man kan göra i dagsläget?
Jag tror det beror mycket på att det är många som är arbetslösa, att det är många som inte har kunnat interagera med andra. Många som bor här umgås mycket med varandra, bara dem som de känner kanske, det är lite svårt att komma i kontakt med andra människor från länder eller komma in i samhället. Jag menar, just nu är det svårt med arbete och på Kronogården vet jag att det är många som är arbetslösa, både unga och gamla. Så jag tror det gör ganska mycket. I området är många rastlösa så egentligen är det arbete som får människorna att komma in på rätt bana.

Hur ser det ut under kvällstid?
Hos mig var det väldigt mörkt på parkeringen tidigare, även på gården just vintertid. Nu är det väldigt bra belyst, de har placerat fler lampor, så man känner inte av att det är så mörkt längre. Det har blivit mycket bättre här i alla fall. Sedan vet jag inte hur det är på andra ställen (i Kronogården) eftersom jag inte är på andra ställen, då jag mest är här (hemma) och åker bil härifrån. Just hos oss har det blivit mycket bättre.

Vad tänker du på när jag säger attraktiva bostäder?
Det är väl egentligen hur själva bostaden ser ut och området skulle jag säga.

Är det något område eller en stad som du anser är mer attraktivt än något annat?
Det är egentligen vad staden har att erbjuda. Det händer inte mycket här i stan, varken för äldre eller unga. Jag menar, det finns inte många uteställen. Det är mycket restauranger och så, men det är inte mycket uteställen. Jag vet att Lipz (nattklubb) stängde, det var ju för yngre, men nu har det ju öppnat något annat där som ska vara bättre, men nu är det ju Corona. Annars är det O 'Learys eller Butlers för äldre. Men staden erbjuder inte så mycket åt det hållet (för unga vuxna). Det är väl egentligen att det ska finnas lite mer uteställen, restauranger och att man har någonting att göra om dagarna.

Vilken stadsdel av centrum, Kronogården och Strömslund är mest attraktivt?
För min del är det centrum i så fall. Mina syskon bor där och det är så himla skönt att ha nära till allting, speciellt att gå ut och gå.

Nu har vi pratat mycket om attraktivitet. Tycker du att attraktivitet är ett bra mål, det vill säga att staden har som vision att växa? Eller är det fördelaktigt att Trollhättan förblir en mellanstad?
Både och egentligen. Det händer ju väldigt mycket här i stan, dem gör mycket för staden just nu, dom har förbättrat mycket väldigt mycket i just centrum. Till exempel från centrum till resecentrumet fanns det tidigare ingen gågata utan man fick gå från Högskolan runt alla hus (Tingvalla). Idag kan man ju promenera runt hela vägen, så det är säkrare och mycket bättre också, och det är bredare gång- och cykelbanor. Dom har ju fräschat upp hela centrum och mycket, mycket öppnare. Där kan man ju ändå promenera helt fritt. Dem förbättrar staden mycket, mycket mer nu och de har ju mycket planer för det också. Men sedan tror jag ändå att det är skönt att det behålls som mellanstad och inte blir en storstad kanske. Jag tycker dock det är bra att man satsar mycket mer på att fräscha upp centrum och hela staden egentligen.

Vilken målgrupp passar sig staden bäst för idag?
Det är egentligen familjelivet som passar den här staden väldigt bra tycker jag.

Har du vänner som har flyttat in till Trollhättan för familjelivet?
Nej. De flesta barndomsvännerna bor kvar i staden, men jag har inga vänner som har flyttat från en annan stad till denna stad.

Vad tror du man behöver göra för att dra till sig fler unga vuxna?
Satsa mer på centrum och aktiviteter.

Vad är det som gör Trollhättan till en bra stad att leva i?
Det är egentligen att det är nära till allt, jag kan ta mig härifrån (Kronogården) till Överby på ungefär tio minuter. Det är skönt, man inte slösar tid i denna stad, det tar ingen tid att ta sig runt. Det är väl egentligen det, skulle jag säga. Annars tycker jag ändå att det är en trygg stad.

Vad tycker du saknas eller utvecklas i staden som helhet?
Mer aktiviteter för både äldre, pensionärer, familjelivet, personer som kanske inte har någon alls, varken kompisar eller familj. Aktiviteter så att man kan lära känna nya människor.

Är det någon annan stad som du upplever bättre som du hellre hade velat leva i?
Jag har varit mycket i Malmö, men det är egentligen inte jättemånga städer som lockar här i Sverige, det är snarare utomlands och så. Det är just det där att finns så himla mycket mer att göra. Jag har bott i exempelvis Los Angeles och London. Visst, det är väldigt stora städer men där har man möjligheten att alltid hitta på något när man går hemifrån. Jag tror att det är jätteviktigt för en stad att det finns aktiviteter som lockar för alla åldrar. Att man alltid bara kan gå ut, det kan man här med men att gå ut på en restaurang här där det inte är lika mycket folk och inte riktigt samma atmosfär. Det finns dock mer av i Göteborg. Det är väl det som jag hoppas kommer förbättras här i stan.

Kan du se dig själv i Trollhättan om 10 år eller har du funderat på att flytta ifrån staden?
Jag kollar på att flytta härifrån, tyvärr, till en storstad. Allt hänger på jobb, men annars så är det egentligen storstad, men för familjelivet hade jag absolut kunnat tänka mig bo här i stan. Jag tycker ändå det är en bra stad.

Kollar du på bostäder för att flytta inom Sverige eller utomlands?
Helst utomlands.

Vad tycker du om gågatan/allén i Trollhättan? Vilka intryck eller erfarenheter har du av platsen?
Jag tycker att den gågatan som sträcker sig hela vägen med alla träd är fin och jag tycker att den ska vara kvar. Däremot centrum i sig, jag vet ju att det har hänt väldigt mycket på kort tid att förbättra, de har ju planer på att bygga upp centrumet för centrum är helt dött verkligen. Vi behöver få in mer lockande butiker in till centrum. H&M fanns ju där tidigare, det lockade väldigt mycket, Åhléns försvinner ju nu, den kommer att stänga. Detta kommer göra ganska mycket negativt för centrum. Jag tror det är viktigt att få in mer lockande butiker till centrum så att det lockar mer folk och mer restauranger, mer som lockar människor.

Har du koll på Vårvik-projektet?
Nej.

Vi beskriver kortfattat projektet i Vårvik.

Låter Vårvik attraktivt för dig? Hade du kunnat tänka dig flytta dit om vi bortser från prisbilden, eftersom det inte finns en sådan ännu?
Jag tror det är väldigt bra. Jag hade lockats för att flytta dit bara för att det är i mitten av allting i staden. Det är nära till Överby, man kan gå till Överby därifrån. Det är bra natur runt omkring och just det att det kommer finnas en bro, så det är väldigt lockande för då kan man bara ta sig över till andra sidan staden. Promenadavstånd till allt egentligen, därifrån.

Så du är positiv till projektet?
Ja!

Finns det något annat du vill tillägga?
Nej.

BILAGA 4 TRANSKRIBERAD INTERVJU MED RESPONDENT 4

Respondenten är 23 år och för närvarande bosatt i Trollhättans Centrum. Personen har tidigare bott i andra stadsdelar i Trollhättan.

Vart i Trollhättan har du bott?
Från att jag var tre år tills att jag flyttade hemifrån när jag var 19 år bodde jag i Björndalen. Det är ett av de lite finare områdena och ligger vid Strömslund. Sedan flyttade jag till Hjortmossen och bodde där i, i alla fall under två och ett halvt år. Och sedan har jag nu flyttat in till centrum nu då, och har bott där i ett år.

Hur kommer det sig att du har flyttat till de olika områdena?
När jag var tre år så var det mina föräldrar som bestämde. Då tror jag att det var att de låg skogsnära och dessutom att det var ett nybyggt område och dom tyckte det var kul att få något nytt och fräscht. Då var det ju inte så att det var ett av de finare områdena, då visste man ju inte riktigt hur det skulle bli i och med att allt var nybyggnation. När jag skulle flytta hemifrån var det väl egentligen mest en prisfråga, lite grann "vart finns det lägenhet som man har råd med?", för det var 2017 då det var så svårt att få lägenheter till rimligt pris också. Då köpte jag en etta på Hjortmossen som jag hade råd med, då blev det den. Det är inte ett dåligt område, absolut inte, men det är lite sämre och det kände man ju av lite grann. Sedan när jag flyttade in till centrum var det egentligen för att jag behövde en större lägenhet.

Idag bor du i centrum. Tycker du att något saknas i närheten av din bostad?
Trollhättans Centrum har ju börjat stänga ner ganska mycket affärer och så. Åhléns stängs ner idag och det är ju den sista "roliga" affären som finns kvar i centrum. Det är väl för att mycket har flyttat till Överby, så det är tråkigt att det inte finns så mycket butiker. Men jag har ju ändå väldigt nära till mataffären, jag har nära till kanalen där det är fina promenadstråk. Det är (saknas) lite, lite grönområden kanske, att man får gå ganska långt för att komma in i liksom skog eller någonstans där det är liksom mycket träd och så. För det är väl det i så fall, för det är inte så mycket parker i Trollhättan är min upplevelse i alla fall.

Är det något du önskar mer av?
Ja, det hade ju varit roligt att ha någonstans, lite mer som det är i Göteborg, att man kan lägga sig och sola på somrarna och att det är folk som faktiskt gör det. Gräsplättar där det blir att folk umgås och är.

Kan du rangordna Kronogården, Strömslund och centrum utifrån vart du helst och minst hade velat bo?
Strömslund hade hamnat först. Det är väl för att det ligger ganska nära stan, det kanske tar fem minuter att cykla eller något sådant, men samtidigt så är det lite mer grönområden, någon springslinga som man kan springa in i skogen och det är ett ganska lugnt område. Jag jobbade i hemtjänsten där i somras och det är väldigt lugnt och harmoniskt, mysigt också tycker jag. Sedan kommer väl centrum (2). Det är väl också det här med närheten till olika saker. I centrum är det lite blandat, det är varken ett bra eller dåligt område i Trollhättan ser jag det som. Utan det är väl något sorts mellanting, att det är lite beroende på vart man bor, bostadsrätt eller hyresrätt och sådana grejer också. Sedan Kronogården (3), det är tråkigt att säga men det hamnar ju sist för att det är så många problem som det är där just nu framför allt. Att man inte vill vara med om det. Jag kunde ju känna lite det när jag bodde på Hjortmossen att man väjer sig för att göra vissa grejer. Man går inte ut och springer efter klockan åtta (kvällstid) för att

man vet att det kan vara folk som står någonstans och säljer droger eller tar något. Sådant som gör en lite mer rädd än om man bor i ett bättre område eller mer ekonomiskt bra område. Jag kan tänka mig att Kronogården är ännu mer så än vad Hjortmossen är. Men jag har ju inte bott där så jag kan egentligen inte riktigt uttala mig, men det är upplevelsen i alla fall.

Vad man behöver utveckla i Kronogården för att man ska känna sig mer trygg?
Jag kan ju känna det, så som det är nu, det är klart man hade kunnat bygga nya fina lägenheter där, som skulle göra att folk skulle vilja flytta dit. Samtidigt så har den (stadsdelen) så dålig stämpel som det är nu, så jag tror egentligen för att få Kronogården att bli ett bra område så hade man nog behövt börja mycket tidigare. Och försökt att inte segregera på det sättet som man har gjort, utan att man försökte liksom, mer sprida ut. Att man kanske borde ha bostäder i Björndalen eller Strömslund som också är lite billigare så att folk som inte har jättehög/bra ekonomi och höga inkomster också kan bo där. För jag tror ju det att man hade fått en mycket bättre stad som helhet om man hade haft det lite blandat för då hade det inte blivit denna segregation som det är på till exempel på Kronogårdsskolan att [...] hamnar man där så har man svårt att lära sig svenska till exempel. Men jag kan nog inte komma på något så. Det är ju ingen som skulle vilja gå in i ett projekt i ett område som är klassat som dåligt heller, det är ju inte byggföretag som vill göra det eftersom man inte tror att det är ekonomiskt hållbart.

Vad tänker du på när jag säger attraktiva bostäder?
Jag tänker ju nybyggt, alternativt bra områden där man liksom ser att det är lugnt, en atmosfär där det inte händer en massa konstiga saker i området. [...] jag vet inte, fin omgivning runt omkring, också att lägenheterna är lite större och att det kanske inte är så många våningar på husen. Om man tar motsatsen till vad som inte är attraktivt, så tänker jag ju miljonprogramshus, där det känns som man har packat så många lägenheter som möjligt på en så liten yta som möjligt med flera våningar. Så jag tänker nog det. Lite lägre hus och kanske inte mer än fem våningar, och lite som jag sa, att det är plats mellan husen.

Vilket av områdena Kronogården, Strömslund och centrum anser du vara mest attraktivt?
Det beror på vilken åldersgrupp man pratar med tror jag.

Enligt dig nu då.
Enligt mig tänker jag ändå Strömslund, men det är inte jättestor skillnad mellan Strömslund och centrum i hur attraktivt det är. Det känns som båda två är relativt bra områden där man kan tänka sig att bo och känna sig trygg och säker.

Då antar jag att Kronogården anses oattraktivt för dig?
Ja, tyvärr. Jag har ju hört många kompisar som säger att man kan få en trea för 500 000 kronor, men dit vill man ju inte flytta. Och så är det ju lite grann, det är ju därför bostadspriserna är så låga där.

Tycker du att attraktivitet är ett bra mål, det vill säga visionen att staden ska växa?
Det tror jag absolut. Trollhättan har absolut mycket potential och det är en ganska bra stad att leva i också. Den är ju mellanstor, att det finns köpcentrum där man har egentligen allt man behöver. Så som den är nu så känns det som att den kan expandera ganska mycket och att man trots det kommer att ha nära till allting om man bor i Trollhättan. Så jo, men det tror jag absolut är ett bra mål.

Vilken målgrupp passar sig staden bäst för?

Jag skulle nog säga lite äldre, inte äldre, men medelålders, barnfamiljer och äldre skulle jag nog säga. Alltså om man tänker rent generellt med unga eller unga vuxna så tänker jag att man vill ha variation. Det ska finnas många ställen att gå ut och äta på, det ska finnas någonstans att gå ut och det kanske bara inte ska vara ett ställe. För det finns ju inte i dagsläget. Då tänker jag att mer attraktivt är ju Göteborg i så fall, om man vill leva det ”vanliga” unga vuxenlivet.

Finns det något mer du tänker att man behöver göra för att dra till sig fler unga vuxna till Trollhättan, mer än restauranger och uteställen?
De håller ju på nu lite grann i centrum, Drottningtorget. Det busstorget har dom ju byggt upp och öppnat upp mycket. Det har dom gjort ganska nyligen och det tror jag är en del i det projektet att Trollhättan ska växa, för innan var det ganska slitet. Det var lite obehagligt att gå där på kvällarna och nu har de liksom öppnat upp på ett sätt som gör att man kan känna sig trygg där och det tror jag är väldigt bra. Men det är det som jag sa innan, att kanske lite mer parker eller större parkområden där det faktiskt är så att folk samlas och har det trevligt som ligger ganska nära stadskärnan tror jag hade varit bra.

Vad tycker du gör Trollhättan till en bra stad att leva i?
Det är väl det här att det är nära till mycket. Plus detta att bor man i Grästorp till exempel, eller någonstans mindre (orter utanför staden) så behöver man åka till någon av de här större städerna för att göra ändå ganska vardagliga inköp. Om ska köpa kläder eller om man ska handla på ett byggvaruhus. Det finns (i Trollhättan). Jag har aldrig behövt åka till en annan stad för att få tag i vardagliga grejer, utan allting finns inom räckhåll. Sedan just det, jag kom på en till grej om hur man skulle göra det mer attraktivt för unga. Bättre kollektiva kommunikationer, mer bussförbindelser och sådana grejer hade varit bra också.

Tycker du att de sällan går eller går de inte överallt?
Det är lite både och. Nu har jag varit lite van vid Göteborg där man bara ställer sig på busshållplatsen och det kommer en buss och man tar den. I Trollhättan går de som bäst en gång i halvtimmen. Förutom det som är precis i stadskärnan, mellan Hjortmossen och centrum går ju en gång i kvarten. Om man ska lite längre ut, till exempel till Strömslund eller Björndalen så är det väl en gång i halvtimmen om man väljer en arbetsdag dagtid och är det kvälls- eller nattetid så slutar dom gå ganska tidigt. Det är ju alltid så att man behöver passa bussen när man umgås med någon som bor längre bort då man behöver ta bussarna.

Är det någon stad som du upplever bättre än Trollhättan?
Sådant är så svårt att säga. Jag tycker Uddevalla är väldigt trevligt, det är väl därför jag ska flytta dit nu. Det är väl mycket det här att det ligger nära havet. Sedan tycker jag Göteborg känns betydligt trevligare också och där är det väl det här att det finns så mycket att välja på. Ska man ut och äta så finns det ett tiotal restauranger som ligger nära där man är och tittar man på centrum så finns det jättemycket. Samma sak om man går ut, har någon klubb för mycket folk så kan man gå till nästa, är det stället lite tråkigt så kan man gå till nästa. Det är mer valfrihet, tror jag.

Kan du se dig själv i Trollhättan om 10 år?
Nu ska jag flytta till Uddevalla och det är ju faktiskt på grund av min kille. Hade vi inte träffats så vet jag inte riktigt. I mellanstora städer är bostadspriserna väldigt bra, jag har ju varit lite sugen på att flytta till Göteborg men ska man flytta till en bostadsrätt där så måste man gå upp och betala lika mycket som en trea kostar här (i Trollhättan) för en etta (i Göteborg). Så det är mycket det som jag tänker och samma sak att hyrorna är höga. Men jo, det är fullt möjligt att jag flyttar tillbaka till Trollhättan och bor där om 10 år med, det är inte så att jag har något agg mot staden så. Jag tycker det är ett bra ställe att bo på rent generellt.

Om vi tittar tillbaka på centrum igen. Vad har du för intryck av platsen?
Helt ärligt tycker jag den gatan är ganska obehaglig.

På vilka grunder?
Det är ganska tomt. De har liksom biltrafik som går ganska nära. Största delen av året är det inte sådär grönskande och fint, utan då är det liksom, träden står som skelett och sedan är det alltid svårt att veta hur man ska möta cyklar, vart man ska gå, det är inte tydligt. Sedan är det mycket vad det är för typ av människor som brukar röra sig i centrum, eftersom det inte finns så mycket att hämta där. Att det ofta är ganska många som är lite alkoholiserade eller har tagit något och så. Givetvis beroende på vilka tider som man går där, men ofta på dagarna om man ska gå in på biblioteket vid lunchtid så är det lite den känslan.

Vad skulle man kunna göra med allén i Trollhättan för att den ska kännas tryggare?
Jag tycker att man kan införa bättre upplysning längs med gatan, för att det ska bli ljusare och mer tryggt. Något man även hade kunnat göra för att göra det trevligare, är planteringar, exempelvis lägre buskar för att det ska bli mer skyddat och lite trevligare. Finare stenar än bara grus, exempelvis kullersten hade man även kunnat lägga här. Jag tycker att denna gata är av det billigaste slaget och den kan förbättras på många sätt.

Har du koll på Vårvik-projektet?
Nej.

Vi beskriver kortfattat projektet i Vårvik.

Låter Vårvik och dess geografiska läge attraktivt för dig?
Gällande Vårvik-projektet och dess geografiska placering funderar jag en del kring varför man inte byggt i området tidigare. Jag anser att läget bra med gångavstånd till Överby. Att bygga en bro och förbinda det nya området med närliggande områden är genialiskt tycker jag. Att Vårvik även ska etableras bredvid kanalen som går genom Trollhättan är attraktivt och något som jag tror kommer locka många som söker boende i staden.

Finns det något annat du vill tillägga?
Nej.

BILAGA 5 INTERVJU MED MALIN NYBERG

När växte den grundläggande idén om projektet i Vårvik fram?
År 2005 började Trollhättan med en stadsdel som heter Lärketorpet som ligger i Skogshöjden. Tillsammans med flera exploatörer bildas ett partnerskap som arbetas med i flera år. Sedan fick Trollhättan-Vänersborgs flygplats nya restriktioner när det gäller höjder, det vill säga hur flygplanen flyger in över området. Detta innebar att man inte fick bygga så mycket höghus som man ville på Lärketorpet, eftersom området ligger högt upp om man jämför med Vårvik. Därför misslyckades projektet, varvid man hade planerat cirka 1 500 bostäder där. Nu blir det snarare ett villaområde, vilket innebär att man inte kommer kunna bygga så mycket bostäder som Trollhättan behöver. Detta pågick under 2014–2015 så man började i stället fundera på vart man skulle kunna utveckla en ny stadsdel i Trollhättan. Det gamla Stridsbergsområdet har varit på tal länge, men industrin har gjort att det förekommer mycket föroreningar som har satt stopp, för att man vet att det kommer att kosta väldigt mycket att sanera området. Däremot tog man beslutet att fungerar det inte på Lärketorpet, så tar man Vårvik i stället. En översiktsplan skapades 2015 som var färdig 2017.

Sammantaget blev det Vårvik eftersom man misslyckades på ett annat ställe. Ser man till Vårvik i jämförelse med Lärketorpet vad gäller läget så är dock Vårvik bättre. Det är sammankopplat med Trollhättan Centrum och möjliggör goda kommunikationer. Man gjorde ett bra val, men det har funnits större ekonomiska svårigheter än vid Lärketorpet.

Vilken är målgruppen när projektet står klart?
Det finns en väldigt tydlig målgruppsbild. Vårvik ska spegla Trollhättans demografi så alla åldersgrupper kommer finnas med. Vi vet garanterat att 55 och äldre är intresserade. Det är den målgrupp som ofta säljer villan för att sätta pengarna i en lägenhet och få bra avkastning så småningom. Däremot vill vi också erbjuda lägenheter för de som aldrig haft en tidigare, förstagångsköpare eller de som vill hyra sin första etta när man har gått ut gymnasiet. Vi vill också erbjuda lägenheter för de som står långt utanför bostadsmarknaden och det är egentligen den första utmaningen vid nyproduktion på grund av kostnadsbilden som Vårvik har. Man ska kunna bo där hela livet, börja sin boendekarriär där och avsluta den där. Därför planeras även för ett vård- och omsorgsboende som ett sista boende i livet. Det är dock en stor utmaning att fånga hela Trollhättans demografi. Barnfamiljer i lägenheter i Trollhättan är inte den största efterfrågan för familjer, då man kanske önskar att bo i villa. Men det är i alla fall målet. Detta är också svårt att skapa på Vårvik, eftersom det inte finns tillräckligt med yta för villor (det finns tio stadsradhus planlagda). I stället får man skapa flexibla större lägenheter. Detta ser annorlunda ut i Göteborg där fler barnfamiljer bor i lägenhet i centrum. I Trollhättan är det inte traditionellt ännu.

Hur stora förväntas lägenheterna bli? Finns det en färdig procentuell fördelning över storleken idag?
Det vet man inte än, men vi kommer att behöva erbjuda små ettor till stora femmor eller sexor, alternativt treor som man kan göra om till en fyra.

Finns det någon prisbild vad gäller bostadspriserna?
Man har precis sanerat färdigt, bygger ut ledningsinfrastruktur och har två markanvisningsavtal. Därför finns ingen prisbild än, mer än att det kommer att ligga kring nyproduktion när det gäller bostads- och hyresrätter. När vi diskuterar med exploatörerna så pratar de om att de vill gå på investeringsbidraget när det gäller hyresrätter och då ligger normhyran på 1 350 kronor per

kvadratmeter boarea. Det finns både billigare och exklusivare produkter, men tittar man tittar man generellt på Trollhättan så är det nog kring den prisbilden Vårvik också kommer att hamna.

Hur ser du på satsningen av Vårvik? Vi kan tänka oss att du har en positiv inställning till det, i och med din roll i projektet.
Det är en del av Trollhättans ambitioner att bli 70 000 invånare och jag tycker att politikerna har varit modiga som går in och satsar helhjärtat på denna sida av staden. Inte bara i Vårvik utan att vi investerar i en helt ny bro också. Jag tror att Vårvik kommer sätta Trollhättan på kartan. Att Trollhättan går in innan man sålt en andel mark och satsar 150 miljoner på sanering och geoteknik. Jag tycker det är modigt av Trollhättan och det är ett jättekul projekt, fantastiskt att få ta del av. Sedan är det komplext, vi sanerar, bygger ledningsinfrastruktur, håller på att bygga en bro samtidigt och säljer mark. Det är ett jättestort projekt för Trollhättan. Vi byggde en ny stadsdel i slutet på 80-talet eller början på 90-talet senast.

Det är kreativt, nytänkande och kul, man lär sig något nytt varje dag. Det är allt ifrån fladdermöss till sanering, olika sammansättningar olja, skriva avtal med exploatörer och arbeta med sociala hållbarhetsmål. För mig som kommer från byggsidan är detta väldigt flummigt, då jag vill veta utifrån ritningar direkt, men hur jobbar man mot social hållbarhet med en stadsdel? Vilka parametrar och funktioner måste man arbeta med för att hitta den sociala hållbarheten? Det är inte bara att erbjuda bostäder till dom som inte har plånböcker, utan det är många andra saker som spelar in också.

Har ni några referensobjekt?
Det är lite olika. Exploatörerna har insett att de måste ta sitt samhällsansvar på ett eller annat sätt. Det finns många exploatörer som tittar på andra typer av finansieringsmöjligheter än att man måste gå in med 15 % i kontantinsats för att köpa en bostadsrätt. En del pratar om hyrköp där man hyr en bostadsrätt ett antal år, innan man kan köpa den för att man behöver spara ihop till handpenning. En del arbetar med interna lån, alltså handpenningslån med bra räntor och det finns dom som jobbar med väldigt låg insats, till exempel Riksbyggen som utvecklat Brf Viva i Göteborg. Fem lägenheter hade ungefär 100 000 i insats som skulle gå till ungdomar som aldrig haft egen bostad. Vad gäller mobilitet så tittar vi mycket på Malmö, de jobbar mycket med bostäder där man inte kan ha egen bil. Vivalla i Örebro har jobbat med social hållbarhet, där man har hjälpt många som bor i området att komma ut i arbete. Det finns alltså flera referensprojekt som vi plockar från.

Vad tänker ni att projektet ska leda till?
Det handlar primärt om att Trollhättan ska få fler invånare, vilket innebär större skatteintäkter som i sin tur leder till bättre kommunal service.

Vad tror du är den största utmaningen i projektet?
Ekonomi och social hållbarhet.

Vad sticker ut mest jämfört med andra bostadsområden i Trollhättan?
Vi bygger en stad i staden. Vårvik kommer vara mer exploaterat i höjd än övriga staden, det är tätt och det är högt. Vi är lite tvungna att bygga så på grund av alla kostnaderna som vi måste ta. Sedan ser vi fördelarna med att bygga så nära centrum och kommunikationerna. Ju fler människor som kan bo nära sådant, desto mindre bilar behöver vi. Jag vill också lägga till att mobiliteten är en jättestor fråga. Trollhättan har Sveriges mest biltäta stadskärna och vi ska bygga en halv parkeringsplats per lägenhet på Vårvik. Det är den största utmaningen när det gäller mobilitet. I Trollhättan har det även varit väldigt billigt att parkera om man jämför med Göteborg där det faktiskt kostar pengar att parkera. I Trollhättan ligger ett månadskort för en

nybyggd parkeringsanläggning under mark kring 700 kronor i månaden. Bilarna får inte betala vad det kostar att parkera idag, utan det är projektet som får göra det. Man fördelar kostnaderna för mobilitet på alla projekt, men vi vill att de som har bil ska få betala för vad det kostar att ha bil. För Trollhättan pratar vi idag om en väldigt hög parkeringsavgiftsnivå som man aldrig tidigare pratat om. Vi kommer göra något som kallas för parkeringsfriköp. Exploaterar får köpa parkeringar av Kraftstaden Fastigheter som kommer vara huvudman för alla parkeringar på Vårvik. En parkeringsplats i investeringskostnad motsvarar 500 000 kronor för parkeringar under marken. Sedan kommer inte summan för exploatörerna uppgå till 500 000 kronor, utan vara runt 350 000 kronor. Detta innebär att Kraftstaden kommer få låna pengar för att täcka hela investeringen. Det lånet kommer man ta ut i avgifter. Ju lägre summa som exploatörerna får betala desto högre blir avgiften, då innebär detta också att de som har bil får betala investeringen. Skulle exploatörerna betala 500 000 kronor betalar de för hela projektet, även fördelat på de som inte har bil. Vi tror att om man betalar cirka 300 000 kronor i parkeringsköp för exploatörerna, så landar månadskostnaden för privatpersoner på 500 kronor i månaden. Detta är egentligen vad man borde få betala.

Har ni fått respons från allmänheten och vilken respons har ni fått?
Från början var det mycket motstånd om att inte ta grönområdet i anspråk. På Vårvik finns det ett gammalt rekreationsområde. När vi hade de första mötena kring detaljplanen så var det mycket om att det är allas rättighet att ha två bilar, flera parkeringar och det ska inte kosta. Denna fråga kommer leva vidare. Det senaste har kritiken varit att vi har fått ta ner mer grönska än vad vi hade trott från början, på grund av att föroreningarna var mer utbredda. Därmed har det varit en debatt om vart man ska plantera de nya träden.

Jag tycker ändå att det har svängt mycket. Vi har nästan 1 000 anmälda intressenter, många följare på Facebook och Instagram. Det negativa blir mindre och mindre och det positiva blir mer och mer, sedan syns inte det positiva eftersom media lyfter det negativa. Vi har dock ett jättestort tryck från exploatörer och väldigt många som inte ens har varit i Trollhättan förut vill köpa på Vårvik. Det är väldigt positivt över lag.

Varför ska man välja att bo i Vårvik?
Vill man leva hållbart, utan bil, nära kommunikationer och vara en del i en framtidens stadsdel ska man välja Vårvik. Har man två bilar och verkligen vill ha de kvar, så finns de åtta andra stadsdelar i Trollhättan som man ska bo. Vill man leva med en blandad miljö, integrerad stadsdel och inte segregerad ska man också välja Vårvik.

BILAGA 6 OBSERVATIONSPROTOKOLL

STADSKVALITETER	TROLLHÄTTAN CENTRUM	KRONOGÅRDEN	STRÖMSLUND
Närhet till centrum			
Närhet till spårstation			
Tillgång till gång- och gatunätet			
Tillgång till urbana verksamheter			
Tillgång till grönområden			
Närhet till vatten			
Skydd mot trafik och olyckor			
Skydd mot kriminalitet och våld			
Skydd mot vind, väder, föroreningar och buller			
Möjligheter till aktivitet inklusive möjligheter att gå, stå/stanna, sitta, se, prata/höra			
Möjlighet att njuta av positiva miljöaspekter			
Positiva sinnesupplevelser av det estetiska utformandet av byggnader och utrymmen			

BILAGA 7 FOTON PÅ STADSDELARNA

Vissa bifogade foton kommer från bostadsannonser på Hemnet, därmed äger vi inte bilderna, men dessa refereras till. Övriga foton tagna av Palina Frants och Lina Wikström.

Trollhättan Centrum

Bild 1 Vy över Trollhättan Centrum. Källa: ERA Hus & Hem. (2021). *Olof Palmes gata 16* [Fotografi]. Hemnet. https://www.hemnet.se/bostad/lagenhet-1rum-centrum-trollhattans-kommun-olof-palmes-gata-16-16951175.

Bild 2 Elfhögsgatan 11D i Trollhättan Centrum. Källa: Fastighetsbyrån. (2021). *Elfhögsgatan 11D* [Fotografi]. Hemnet. https://www.hemnet.se/bostad/lagenhet-2rum-centrum-trollhattans-kommun-elfhogsgatan-11d-17469740.

Bild 3 Kungsgatan i Trollhättan Centrum den 27 mars 2021.

Kronogården

Bild 4 Vy över Kronogården. Källa: ERA Hus & Hem. (2021). *Hovslagaregatan 14* [Fotografi]. Hemnet. https://www.hemnet.se/bostad/lagenhet-3rum-kronogarden-trollhattans-kommun-hovslagaregatan-14-17454506.

Bild 5 Lantmannavägen 58 i Kronogården den 23 mars 2021.

Strömslund

Bild 6 Vy över Strömslund. Källa: Mäklarhuset. (2021). *Vimpelkullegatan 9* [Fotografi]. Hemnet. https://www.hemnet.se/bostad/villa-7rum-stromslund-trollhattans-kommun-vimpelkullegatan-9-17475496.

Bild 7 Vassändagatan 24 i Strömslund den 23 mars 2021.

INSTITUTIONEN FÖR ARKITEKTUR OCH SAMHÄLLSBYGGNADSTEKNIK
CHALMERS TEKNISKA HÖGSKOLA
Göteborg, Sverige 2021
www.chalmers.se

CHALMERS